

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

ἐν Κων/πόλει Γρ. 30
 ἐν ταῖς ἐπαρχίαις » 40
 ἐν τῷ ἐξωτερικῷ Φρ. 10

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΓΡΑΦΕΙΑ
 ΚΟΥΡΣΟΥΝΛΟΥ ΧΑΝ
 ΓΑΛΑΤΑ-ΚΩΝ/ΠΟΛΙΣ

Τὰ χειρόγραφα
 δὲν ἐπιστρέφονται

Ἐκαστον φύλλον Γρ 1.

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Δ. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

ΣΚΙΕΣ ΠΟΥ ΠΕΡΝΟΥΝ

Μνημόσυνο στὸν ἀδελφὸ μου Πλάτωνα.

— Παραμύθι εἶναι, ἀγαπημένη μου Πίπικα, μὴν κλῆς τὰ μάτια σου, δὲν εἶναι φόβος... Διὲς τὴν τριανταφυλλιά μὲ τάνοιγμένα τριαντάφυλλα, κόκκινα-κόκκινα σὰν τὸ χρώμα τῆς λιγύψυχης δύσης... Διὲς τὸ σαλκίμι πὼς εἶναι ἀδερφομένο μαζί της, θαρρεῖς πὼς σμίγουνε σέξμιά ἡδονικὴ ἔνωση... Τί λέε; ὑπάρχει χωρισμός; Αὐτὰ τὰ διαφορετικὰ εἶδη πὼς ἐνώνουνται σ'ἐνα τέτοιο αἰώνιο ἀγκάλιασμα!... Μὴν κλῆς τὰ μάτια σου, παραμύθι εἶναι... Ρίξε' τα πέρα, διὲς πὼς ξανοίγεται ἡ πρασινάδα μὲ τίς κόκκινες παπαρούνες, σὰν τὰ χεῖλια σου, μὲ τὰ καραμπάσια, μὲ τὰ λουλουδιασμένα, σὰ νυφούλες δέντρα. Δὲ σὲ περικυκλώνει ἡ μεθυστικὰ μυρωδιά τους, δὲ σοῦ σφίγγει τὸ ἀπαλόχουδο σου κορμὶ σ'ἐνα ὑπερούσιο ξεψύχισμα, δὲ σοῦ θυμίζει τὸ γλυκὸ θάνατο, πὸν σκόρπισε ὁ Ἡλιογάβαλος;

— Πλήττω...

— Τί προσμένεις ἄλλο; Τὴν ἀλυσίδα τῆς χαρᾶς καὶ τῆς λύπης θέλεις νὰ περάσης; Δὲ βλέπεις τὸ ἀπέραντο χάος; Δὲ φοβάσαι;... Τί προσμένεις ἄλλο;... Πίπικες προσμένεις; Κάλιο σύντομο νὰ νοιώσουμε τὸ θάνατο τοῦ Ἡλιογάβαλου... Νοιώθω τὴν ἐνέργεια τῶν λουλουδιῶν... παράδεισος εἶναι τριγύρο μου... Ἐσὺ, δὲ νοιώθεις τὴ μυρωδιά του ν' ἀνεβάζῃ τὴν ψυχὴν στὰ χεῖλη; Αἰστάνεσαι τάγερὶ νὰ τὴ σκορπᾷ σὰν ἓνα φιδένιο σύννεφο;

— Πλήξη αἰστάνουμαι...

— Μὴν κλῆς τὰ μάτια σου, ἀγαπημένη μου Πίπικα, παραμύθι εἶναι, δὲν εἶναι φόβος... Πέσε, πέσε στὴ θερμὴ μου ἀγκάλια — ἡ καρδιά μου θὰ σοῦ ψιθυρίσῃ οὐριακὰ τραγούδια — κι' ἄκουσε τὸ θλιβερό παραμύθι τῆς νεράιδας... ὦ! κάλλιο, χίλιες φορές; κάλλιο ὁ θάνατος τοῦ Ἡλιογάβαλου.

Ἐῖτανε λουλούδι, πὸν σκορποῦσε μιὰ ἀνάλαφρη μυρωδιὰ τριγύρο του. Κ' εῖτανε ἡ μυρωδιὰ του τὸ αἰώνιο του χαμογέλιο. Ἀγάπη ροδοστάλαχτη μοίραζε κι' ἀγάπη σῦναζε. Δὲν εἶταν ἀγαθὸ, πὸν νὰ μὴν τ'ἔχε ὁ θεοαγάπητος. Μιὰ φορὰ, σὰν ἀρχίσανε νὰ λουλουδίζουνε τὰ χρόνια του, πῆρε τὴ στράτα τοῦ βουνοῦ. Ποῦ πήγαινε; Ποῖς μποροῦσε νὰ τὸ ξέρῃ; Οἱ πόθοι, πὸν γεννιούνιανε μέσε του, τοῦ ἀνοίγανε δρόμους, καινούριους δρόμους. Κ' εῖτανε τόσο ἀόριστοι οἱ πόθοι του, κ' εῖτανε τόσο σζοτεινοὶ οἱ δρόμοι, πὸν τραβοῦσε. Χρώματα, λογιῶ-λογιῶ χρώματα ἀπαντούσανε τὰ μάτια του κι' ὄλο' ἔαφνιζούντανε μπροστὰ στὸ κάθε ἄγνωστο. Τόνε μάγευε ἡ πρασινάδα, πὸν μουρμούριζε στί; κατηρούρες τῶν βουνῶν, τόνε ζωῆρευαν τάνθοσπαραμένα λειβάδια κι' ἄξαφνα ἡ μυρωδιὰ τους τόνε σταματοῦσε. Ζητοῦσε τότες. Σοῦ τ'ἔλεγε τὸ μάτι του τὸ βαθύ, πὸν ζωηρό, ἀνήσυχο πλανιόταν ἀπὸ κλωνάρι σὲ κλωνάρι, ἀπὸ λουλούδι σὲ λουλούδι, ἀπὸ μαγευτικὸ χρώμα σὲ μαγευτικὴ λαλιὰ πουλιοῦ — ὄλα τοῦ μιλούσανε μυστηριώδικα στὴν ψυχὴ — κ' ὕστερα προσηλωνούντανε στὸ ἄπειρο, πλανεμένο, ἀνικανοποίητο, μὴν μπορώντας νὰ ἐξηγήσῃ. Ζητοῦσε, μὰ τί ζητοῦσε; Οἱ πόθοι του δὲν εἶχανε φωνὴ νὰ τοῦ τὸ ποῦνε... Ἡ μαγεία, πὸν τοῦπιανε, τὸν ἔκανε νὰ λαφιάζεται καὶ ἡ ψυχὴ του ν'ανοίγῃ σὰν τριαντάφυλλο στῶν ἄγνωστων πόθων τὴν ὁρμή.

Καὶ προχωροῦσε στὴ στράτα, πὸν τὸν ὀδηγοῦσαν οἱ πόθοι του. Μὲ καιρό, περνώντας ἀπὸ πολλὰ δασωμένα μονοπάτια, βρέθηκε σ'ἐνα ἀπλόχωρο μέρος. Ἐκεῖ ἔαφνίστηκε. Καινούριος κόσμος ξανοιγούντανε στὰ μάτια του. Κόσμος, πὸν δὲν τὸν εἶχε ἀντικρῖσει ἄλλη φορὰ... Γυμνὲς νεράιδες, μὲ γραφικὰ σώματα, εἶχανε στημένο τρελλὸ χορὸ. Τὰ μάτια τους, φατερὰ σὰν ἀστέρια, λάμπανε ἀπὸ ἐρωτικὸ πόθο. Τὰ μαλλιά τους ξέπλεχα, δάσωναν ἀλαβάστρινες ὀμοπλάτες καὶ σὲ κάποιον δροσερὸ φύσημα τοῦ ἀγέρα, χαῖδευαν τὴν παρθενικὴ στοργυλλάδα τῶν στηθῶν τους καὶ γαργάλευαν τίς δυὸ πεμπιόχρωμες

δρθοστημένες ρωγίτσες και τὸ γαργάλεμα καταντοῦσε σὲ μιὰ ἀνατριχίλα, πὸν τάραζε δλόκληρο τὸ οὐριακὸ σῶμα.

Λυγούσαν τὰ κεφάλια τους ὡς τὴ γῆ καὶ σχηματίζανε μαγικά ἀχτινόβολα τόξα μὲ τὰ σώματα τους, σήκωναν τὰ πόδια ψηλά, ξεσκεπάζοντας καινούριους παρθενικούς παραδείσους καὶ ἔνωναν τὸ φῶς τῶν βλεμμάτων τους σὲ μιὰ ποθοπλάνταχτη φρικιαστικὴ ἔνωση καὶ ξεσπάνανε σὲ βουβὸ χαμογέλιο μισογνώριστου πόθου.

Λαχτάριζε τότε ἡ ψυχὴ του καὶ οἱ πόθοι του γινούντανε πιὸ λίγο ἀόριστοι, παίρνανε κάποια μορφή ὀρισμένη σιγά-σιγά.

★

— "Ω! τὰ λουλούδια μου ξανοίγουν τὴν καρδιά νοιώθω τὴ μυρωδιά τους...

— Πέσε, πέσε, ἀγαπημένη μου Πιπίκα, στὴν ἀγκαλιά μου τὴ θερμὴ, ἡ μυρωδιά τῶν λουλουδιῶν μου φέρνει στὸ νοῦ τὸ θάνατο τοῦ Ἡλιογάβαλου, ρίζου σφιχτὰ στὴν ἀγκαλιά μου—ἡ καρδιά μου θὰ σοῦ ψιθυρίσῃ οὐριακὰ τραγούδια—παραμῦθι εἶναι, μὴν κλῆς τὰ διακριωστεφάνωτα σου μάτια, δὲν εἶναι φόβος....

★

Ξαφνίστηκαν εὐτὺς οἱ νεράιδες. Τὰ μαλλιά τους, δασὺς πέπλος, κάλυψαν τὶς ἀγουρες ρῶγες τῶν στηθίων τους, πὸν ἔδειχναν ἀνάμεσα ἀπὸ τὸ μυριορραγιμένο σκέπασμα τὴ φρικιαστικὴ ὁμορφιά τους. Τὰ μαλλιά τους, δασὺς πέπλος, κάλυψαν ὅπως-ὅπως καὶ τὴν ἀσπράδα τῆς κοιλίας τους καὶ οἱ ἄκρες τους κρυφτήκανε σὰν ἀμάρτωλές. Εὐές, στὰ οὐριακὰ βασίλεια.

Ἐκείνου τὸ μάτι, τὸ καστανὸ καὶ βαθύ, καρφώθηκε σὲ μιὰ. Ἀντίκρουσε τὸν οὐρανὸ ἐκείνη καὶ τὸ γαλανὸ τῆς μάτι γύρισε ἀπάνω του, θερμὸ, ποθοπλάνταχο. Στὸ ἀντίκρουσμα αὐτὸ ρόδισαν τὰ μάγουλα τῆς καὶ πληθύνανε ἡ παρθενικὰ ντροπὴ τῆς καὶ ἀπόκρυψε τὰ κάλλη τῆς.

Μιὰ φρικιαστικὴ σιωπὴ χατάριζε, μιὰ δημιουργὸς σιωπὴ. Τὴ στιγμὴ ἐκείνη κάτι γινούντανε στὴ φύση. Τὰ πουλιὰ βαστοῦσαν τὴν ἀναπνοὴ τους καὶ ἔμεναν ἐκστατικά καὶ ἀκίνητα στὰ κλωνάρια, ἡ μυρωδιά τῶν λουλουδιῶν γίνεκε πιὸ γλυκεῖα καὶ τὰ χαμόκλαδα ὀργιάζανε γιὰ τὴ μυστικὴ ἔνωση τους.

★

— "Ω! μὲ μαγεύουν τώρα τὰ λουλούδια.... Τὸ ψιθύρισμα, πὸν κάνουν τὰ φύλλα κάτι μοῦ λέει μυστικά.... Δῶσε, δῶσε τὰ χεῖλια σου.

— Γύρε στὴν ἀγκαλιά μου, ἀγαπημένη μου Πιπίκα, καὶ ἡ χαρὰ σβύνει, καθὼς σβύνει καὶ ἡ λύπη. Τὸ φέγγος, πὸν μᾶς ζεσταίνει θὰ λυώσῃ καὶ θάρσῃ νὰ μᾶς κρυώσῃ τὸ σκοτάδι.... Τί κρύο πὸν εἶναι τὸ σκοτάδι!... Πέσε στὴν ἀγκαλιά μου, πὸν τὴ νοιώθω νὰ πονῇ, καὶ ἄνοιξε τὰ μάτια σου, παραμῦθι εἶναι, δὲν εἶναι φόβος.

★

Κ' ἔφυγε ἡ νεράιδα. Ἄφησε τὶς συντροφισσες καὶ χάλασε ὁ χορὸς. Κλάψαν οἱ νεράιδες τὴ συντροφισσα, κλάψαν καὶ τὴ χαρὰ τους τὴν τρελλή, πὸν χάθηκε μαζί της. Κ' ἔνωσαν ὅλες μαζί τὶς φωνές τους σὲ μιὰ κατάρια μυριόστομη καὶ τὴν ἀντιλάλησαν οἱ λάκκοι καὶ τὰ λαγκάδια, καὶ τὴν ἀντιλάλησαν τὰ βουνὰ καὶ οἱ γκρεμοὶ καὶ κατρακύλισε καὶ κατρακύλισε, πέρασε χώρες καὶ χωριὰ καὶ χάθηκε στὸ ἄπειρο, σάμπως χάνεται τοῦ κερανοῦ ἡ βροχή.

★

— Γιὰ διὲς τὸ πουλι ἐκεῖνο πῶς πετᾷ.... Ἡ φωνὴ του σὰ μελαχολικὰ φαίνεται.... Τ' εἶν' αὐτὸ πὸν σφίγγει τὴν καρδιά μου ;

— Γύρε στὴν ἀγκαλιά μου τὴ θερμὴ, ἀγαπημένη μου Πιπίκα, διὲς τὸ ἀγκάλιασμα τῶν λουλουδιῶν.... Τί προσμένεις ἄλλο ; Δὲ σοῦ φαίνεται πῶς τὸ ποτήρι τῆς εὐτυχίας εἶναι γεμάτο τώρα ;... Πίκρες προσμένεις ; "Ω! τί γλυκὸς πὸν εἶν' ὁ θάνατος, πὸν φέρνουν τὰ λουλούδια.... Ἄκουσε, ἄκουσε τὸ στερνὸ ψιθύρισμα τῆς χαρᾶς.

★

Ζήσανε μέσα στὰ δάση καὶ τραγουδούσανε μαζί μὲ τὰ πουλιὰ, ζήσανε στὰ βουνὰ καὶ χαίδευαν τὰ λιοντάρια καὶ τὶς τίγρες καὶ τὰ λιοντάρια καὶ οἱ τίγρες δὲν τοὺς πειράζανε, γιὰ τὴν προσεύχονταν καὶ αὐτὰ στὴ θεῖα τους ἀρμονία, ζήσανε στὰ λειβάδια καὶ ἡ αὐγὴ ἄκουσε τὴ φωνὴ τους ν' ἀνακατώνεται μὲ τὸ ὀργιαστικὸ ψιθύρισμα τῆς πλάσης, ἔνοιωσε τὴ μυρωδιά τους νὰ κἀνῃ, ἕνα ἀρμονικὸ σύνολο μὲ τὴ μυρωδιά τῶν λουλουδιῶν... Καὶ καταστάλαξαν πάλε στὸ δάσος. Ἐκεῖ μάζεψαν κλαδιὰ καὶ φύλλα ἀπὸ ὅλες τὶς λουλουδιές καὶ ἔπλαξαν τὴ φωλιά τους καὶ εἶταν ἡ φωλιά τους μαγευτικὸ ὄνειρο... Τὸ πρῶνι χρῦσωνε ὁ ἥλιος τὴν κλεισμένη εὐτυχία, σὰ νὰ τῆς ἔβαζε στέμμα, καὶ τὸ βράδυ τὴν κοκκίνιζε, σὰ νὰ τῆς ἔβαζε πορφύρα.

Κ' οἱ δυὸ ἀγκαλιασμένοι καὶ τραγουδώντας πήγαιναν κάθε πρῶνι γιὰ τροφή. Καὶ συνάζανε φροῦτα καὶ χόρτα καὶ ἔπαιρναν κρύο νερὸ ἀπ' τὴν πηγὴ, πὸν

δρόσιζε τὰ χεῖλια τους τὰ ροδοκόκκινα. Καὶ τὰ τραγούδια τους σμίγανε καὶ δὲν μπορούσανε νὰ ποῦν πέρα-πέρα τὴν ἀγάπη τους, γιὰ τὴν ἀγάπη τους εἶτανε ἄπειρη.

Μιὰ μέρα ὅμως, ὡς τὶ κακὰ μέρα πὸν εἶταν ἐκείνη, νὰ μὴν τὴν ἔξη χρόνος, σύννεφο πέρασε ἀπὸ τὸ ἔρημικὸ τους καλύβι καὶ μιὰ μαυρίλα στάθηκε στὴν ψυχὴ τους τὴ λευκὴ. Ξαφνικὴ ἀνημπορία ἔνοιωσε ἐκεῖνος καὶ αἰστάνθηκε νὰ χλωμιάζουν τὰ ροδοκόκκινα μάγουλα του καὶ δὲν μπόρεσε νὰ πάῃ γιὰ τὴν καθημερινὴ τροφή καὶ εἶπε ἐκείνης.

— Πήγαινε ἐσὺ σήμερα...

Κ' ἐκείνη ἀνήσυχη πῆγε. Πῆρε τὴ στράτα τὴν ὀλόσπαρτη καὶ ἄκουσε τὰ πουλιὰ νὰ κελαιδοῦν καὶ ἔνοιωσε τὴ μυρωδιά τῶν λουλουδιῶν νὰ τῆς ἀνοίγουν τὴν καρδιά. Κι' ἄρχισε νὰ συνάζῃ χόρτα τρυφερὰ καὶ καρπούς ὄρμιους ἀπὸ τὰ πυκνόφυλλα δέντρα καὶ ἐκεῖ πὸν συνάζε τῆς ἦρτε λησμονησιὰ καὶ ἡ γλυκεῖα τῆς ἡ φωνὴ κυματιστὴ, εἶπε τὸ καθημερινὸ τραγούδι τῆς χαρᾶς.

★

— "Ω! πόσο γλυκὸς εἶν' ὁ θάνατος ἀπάνω στὴ χαρὰ... Σκορπίστε λουλούδια τὴ θανατικὰ σας μυρωδιά!... Ἔρχετ' ἡ λύπη.

— Πῶς βαραίνει ἡ ψυχὴ μου... Δὲ βλέπω τὸν ἥλιο νὰ γέρνῃ στὴ δύση... Τί λές, πεθαίνει καὶ ὁ ἥλιος ;...

— Ρίξου, ρίξου στὴ θερμὴ μου ἀγκαλιά, ἀγαπημένη μου Πιπίκα, παραμῦθι εἶναι, δὲν εἶναι φόβος... "Ὅλα στὸν κόσμον σβύνουνε, σβύνει καὶ ἡ λύπη...

★

Μ' ἄξαφνα, σὰν τέλειωσε τὸ χαρούμενο τραγούδι, στάθηκε, προσήλωσε τὰ μάτια τῆς σὲνα σημεῖο χωρὶς νὰ βλέπῃ, τὰ διάφανα χέρια τῆς δὲ συνάζαν πιά χόρτα τρυφερὰ... Λύπη βαρὶὰ πλάκωσε τὰ στήθια τῆς καὶ δὲν μπορούσε νὰ νοιώσῃ πούθε ἐρχόντανε ἡ λύπη... ἡ λύπη. Κάποιο κακὸ τῆς μνηοῦσε ἕνα μυστήριον καὶ τὰ γαλανὰ τῆς τὰ μάτια, πὸν δὲν ἔκλαψαν ποτέ, βράχηκαν ἀπὸ πικροδάκρυα... Εἶτανε σύννεφο καὶ πέρασε, μὰ τὸ τραγούδι τῆς χαρᾶς δὲν τῆς ξανάρθε πιά στὸ στόμα. Χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ, ἄλλο τραγούδι κυλοῦσε ἀπὸ τὰ χεῖλια τῆς, τραγούδι, πὸν τὴν ἔκανε νὰ πονῇ... νὰ πονῇ... Καὶ δὲ μάζεψε ἄλλα. Στάθηκε καὶ ἔρριψε πλανεμένο βλέμμα στὸν ὀρίζοντα... Ἡρεμία, βαδιὰ ἡρεμία βασίλευε. Τί μυστήριον ἔκρυπτε μέσα τῆς ἡ ἡρεμία ἐκείνη καὶ τῆς πονοῦσε τόσο τὴν ψυχὴ ; Τὸ τραγούδι τῆς ἀντιλάληθηκε καὶ χάθηκε πέρα στὸ πρασινομένο ἄπειρο.

Καὶ σκέφτηκε πῶς μέσα σ' αὐτὴ τὴ γαλήνη τῆς φύσης ὑπάρχει κάτι πὸν δὲ μοιάζει μὲ τὴν ἐπιφάνεια.

"Ω! τ' εἶν' αὐτὸ τὸ κάτι ; Καὶ ἡ λύπη ἀνεξήγητη, ὀρμητικὴ τῆς φούσκωσε πάλε τὴν καρδιά. Πούθε ἐρχόντανε ἡ λύπη, δὲν μπορούσε νὰ τὸ νοιώσῃ, ἴσως ἀπ' ἐκεῖ, ἀπ' τὸ πρασινομένο ἄπειρο. Κ' ἔκλαψε καὶ τὰ δάκρυα τῆς σταλάζανε σὰ διαμάντια στοῦ ἡλιοῦ τὶς ἀχτίνες.

★

— Τ' εἶν' ἐκεῖνο. πὸν περνᾷ ;... Σκέπασε τὸν ἥλιο καὶ δὲ βλέπω τὸ κατέβασμα του στὴ δύση...

— Μαῦρο σύννεφο εἶναι, πὸν σκεπάζει τὴν καρδιά... Γύρε στὴν ἀγκαλιά μου, ἀγαπημένη μου Πιπίκα, παραμῦθι εἶναι, δὲν εἶναι φόβος... Διὲς πῶς πνίγεται ἡ χαρὰ.

★

Καὶ πῆρε τὴ στράτα ἀσυναίσθητα ἡ γαλανόφθαλμη, γιὰ τὸ καλύβι. Τὰ χόρτα τὰ τρυφερὰ καὶ τοὺς καρπούς τοὺς ὄρμιους, πὸν συνάζε τοὺς ἔσπειρε πάλε, νὰ τοὺς φᾶνε τὰ πουλιὰ πὸν ἔχουνε ζωὴ. Ἡ στάμνα ἀδειανὴ ἔμεινε στῆς πηγῆς τὸ κεφαλάρι γιὰ ν' ἀκούῃ τὸ γλυκὸ γαργάρισμα τοῦ τρεχάμενου νεροῦ. Δὲν εἶχε πιά δύναμη νὰ τὴν κρατήσῃ. Τὰ θερμμένα τῆς χέρια τρέμανε. Τὰ πουλιὰ πετούσανε κελαιδώντας στὶς φωλιές τους ζευγαρωμένα γιὰ νὰ χαροῦν τὴν ἀνάπαυση τῆς νύχτας. "Ω! ἡ ἀνάπαυση ἐκείνη νὰ μὴν εἶχε ξύπνο ! Τὰ λουλούδια μὲ τὸ σβύσιμο τῆς μέρας γέρνανε λιγοθυμισμένα καὶ ἡ μυρωδιά τους νεκρωμένη πιά δὲ νοιώθονταν... Μιὰ γαλήνη νέκρας βασίλευε μὲ τοῦ ἡλιοῦ τὸ χαμό, πὸν πίσωθε του ἄφινε αἱματομένα ἀχνάρια, ποθοπλάνταχτους ἡλιακοὺς κόσμους, σερνάμενους ἀπὸ τὸ μεγαλόπρεπο ἄρμα του.

Κι' ἄκουσε μόνο τὸ ἐλαφροπερπάτημα τῆς γαλανῆς νεράιδας πάνω στὴ στράτα. Ἐφτασε σὲ λίγο στὸ κλαδοφτειαστο καλύβι καὶ βρῆκε τὸν καλὸ τῆς ξαπλωμένο στὸ φυλλένιο κρεββάτι του, βαριὰ ἀρρωστημένο.

★

— Βλέπω ἕνα φέγγος στὸν οὐρανό... καὶ ἀγγέλους μὲ νιοκόνιστα σπαθιά... Κάποιος μοῦ γνέφει νὰ πάω κοντὰ του... Φοβοῦμαι.

— Κ' ἐγὼ τότε βλέπω, ἀγαπημένη μου Πιπίκα, κλεισ' τὰ μάτια σου καὶ γύρε στὸ πλευρό μου... παραμῦθι εἶναι, δὲν εἶναι φόβος... Ὁ χάρος τῆς χαρᾶς εἶν' ἡ λύπη καὶ ὁ χάρος τῆς λύπης ὁ θάνατος.

★

Μάζεψε βότανα ή νεράηδα με τὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ, μάγια τοῦκανε πού τᾶξερε, μὰ τοῦ ἀρρώστου ἢ φωνή πνιγούντανε, μαῦρα τόξα τριγύρισαν τὰ μάτια του καὶ στοὺς θρήνους τῆς γαλανομάτας, δὲν μπόρεσε ν' ἀποκριθῆ. Μέρους πολλὲς ἀγκομαχοῦσεν ἐκεῖνος, μέρες πολλὲς ἐκεῖνη ἔλυωνε σὲ δάκρια.

Ἦσπου ἓνα χάραμα ἀκούστηκε τῆς κουκουβάγιας ἢ βραχνή φωνή στὴ στέγη τοῦ καλυβιοῦ καὶ τὰ σκυλιὰ οὐρλιάζανε στὴν πόρτα καὶ ἡ φωνή τους σπάραζε τὴν καρδιά τῆς ἔρημης νεράηδας. Σὰν ἔπαιψε τῆς κουκουβάγιας ἢ φωνή καὶ τὰ σκυλιὰ σκορπίστηκαν, ἢ γαλανομάτα μισόγδυμνη, με ξέπλεχα μαλλιὰ βγήκε στὴν πόρτα. Ὡ! δὲν ἔκλαιγε πιά, τὸ μάτι της εἶτανε σουγλερὸ καὶ κοίταζε στὸ ἄπειρο, τὰ χεῖλια της δὲν ψιθιρίζαν τίποτε κ' εἶταν ἀκίνητη σὰν ἀγαλμα.

★

— Τὰ πόδια μου, μαράθηκαν, τὰ χέρια μου κρῶνουνε... Διὲς πὼς καταβαίνουν τὴ θεόρατη σκάλα οἱ ἀγγέλοι...

— Κλεισ' τὰ μάτια σου, ἀγαπημένη μου Πιπίκα, κλεισ' τα. Ὡ! ὁ ἐρχομὸς τους... Σὰ σβύνη ἢ χαρὰ ἔρχεται ἢ λύπη...

★

Καὶ ἡ νεράηδα ἀμίλητη μάζεψε κλωνάρια δάφνης κ' ἔκανε τὸ φέρετρο... Ὡ τὸ λουλουδένιο φέρετρο! Ἐκεῖ ξάπλωσε τὸν καλὸ της καὶ τότε θρήνησε καὶ τότε θρήνησε καιρὸ πολὺ κ' ὁ θρήνος της σκορπίστηκε στὸ ἄπειρο, σκορπίστηκε, σκορπίστηκε. Κ' οἱ νεράηδες οἱ συντρόφισσες της τὸν ἄκουσαν καὶ πάψαν τὸ χορὸ τους τὸν τρελλὸ καὶ τοὺς ὁμορφους κύκλους, πὸν κάνανε μετὸ γυμνὸ τους τὸ κορμὶ καὶ θρήνησαν κ' αὐτὲς καὶ θρήνησαν τὴ λύπη της, κ' εἶταν ὁ θρήνος τους μυριόστομος... Εἶχαν ξεχάσει τὴν κατάρρα τους.

★

— Διὲς αὐτὸ τὸ μαῦρο πουλί... στὸν ὄμο μου κάθεται καὶ κάτι κελαιδεῖ... Ὡ! τί μονότονη πὸν εἶναι ἢ φωνή του!

— Μονότονο εἶναι τὸ τραγούδι τῆς ζωῆς...

— Οἱ ἀγγέλλοι ταράζονται... τί ὀγλοβοή!... Οἱ φωνές τους ἔρχονται στ' αὐτιά μου.

— Βλέπεις ἐκεῖνο τὸ κρυσταλλένιο παλάτι πίσωθε τους;... Χαρὲς εἶν' ἐκεῖ...

— Τίποτα δὲ βλέπω... τὰ μάτια μου μαύρισαν, ἢ καρδιά μου σφίγγει καὶ δὲ νοιώθω τοὺς χτύπους της.

— Ὡ! λύπη πὸν σβύνεις!

— Ὡ ἥλιος βασίλαψε.

— Ποῦν' τὰ λουλούδια;

— Περνοῦμε τὸ ποτάμι... Διὲς, διὲς ἀντίκρου πὼς εἶναι οἱ ἄνθρωποι..., Σκελετοί, σκελετοί!

— . . .

— Δὲν ἀκούω τὴ φωνή σου...

— . . .

— Βαριὰ πέφτεις στὸ πλευρό μου, τὰ χέρια σου εἶναι παγωμένα.

— . . .

— Ἄνοιξ' τὰ μάτια σου, ἀγαπημένη μου Πιπίκα, παραμύθι εἶναι, δὲν εἶναι φόβος... Δὲ νοιώθεις τὰ λουλούδια νὰ μυρίζουνε, δὲν ἀκούς τὰ πουλιὰ νὰ κελαιδοῦνε... Σβύνει κ' ἢ λύπη, καθὼς σβύνει κ' ἢ χαρὰ... Ὡ! τριαντάφυλλα τοῦ Ἥλιογάβαλου, πληγὲς μοῦ δίνει ἢ θύμιση σας...

1904

Α. Γεωργιάδης

Δ. ΤΟΛΣΤΟΗ

ΤΟ ΖΩΝΤΑΝΟ ΠΤΩΜΑ¹

ΠΡΑΞΗ ΣΤ'.

ΕΙΚΟΝΑ ΠΡΩΤΗ

Τὸ γραφεῖο ἐνὸς ἀνακριτοῦ. Ὁ ἀνακριτὴς κάθεται μπροστὰ σὲ τραπέζι καὶ μιλεῖ μετὸν Μέλνικωβ. Ὁ γραμματικὸς κάθεται στὸ πλάϊ του καὶ καταγίνεται μετὰ χαρτιά του).

Ὁ ἀνακριτὴς.— Μὰ δὲν τῆς εἶπα ποτὲ τέτοιο πρᾶμα. Τὸ φαντάσθηκε ἐκεῖνη, καὶ τώρα πιάνεται μαζί μου.

Μέλνικωβ.— Δὲν πιάνεται μαζί σας εἶναι λυπημένη.

Ὁ ἀνακριτὴς.— Ἄς εἶναι, θὰ ἔρθω στὸ γεῦμα. Καὶ τώρα ἔχω νὰ ἐξετάσω μιὰ ὑπόθεση πολὺ σπουδαία. (Στὸ γραμματικὸ:) Ὁδηγήσατέ τους.

Ὁ γραμματικὸς.— Καὶ τοὺς δυό;

Ὁ ἀνακριτὴς, (ρίχτει τὸ τσιγάρο του:) Ὁχι, μόνον τὴν Κυρία Καρένιν, ἢ καλῆτερα, τὴν Κυρία Προτάσοβα, μετὰ τὸ ὄνομα τοῦ πρώτου της συζύγου.

Μέλνικωβ.— (Φεύγοντας). Πῶς; εἶναι ἢ Κυρία Καρένιν;

Ὁ ἀνακριτὴς.— Ἄ! εἶναι μιὰ βρώμικη ὑπόθεση... Μόλις ἀρχίζει τώρα, μὰ μοῦ φαίνεται ἄσχημη. Μιὰ δυσάρεστη ἀνάκριση. Ἄς διοῦμε.

(Μπαίνει ἡ Λίζα μετὰ μαῦρα φορέματα καὶ βέλο).

Ὁ ἀνακριτὴς.— Λάβετε τὸν κόπο νὰ κάτσετε. (Τῆς δείχνει μιὰ καθέκλα). Πιστέψτε με, λυποῦμαι

1. Οἱ δύο πράξεις τοῦ «Ζωντανοῦ Πτώματος» μεταφράστησαν ἀπὸ τὸ ρούσικο ἀπὸ τὸν κ. Ν. Καστρινοῦ. Οἱ λοιπὲς τέσσερες ἀπὸ τὸ συνεργάτη μας κ. Ὁμ. Μπ.

πολὺ πὸν εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ σᾶς ἐξετάσω, μὰ εἶναι τὸ καθήκον μου. Νὰ μὴν ταραχθῆτε καθόλου, καὶ νὰ ξέρετε μάλιστα πὼς ἔχετε καὶ τὸ δικαίωμα νὰ μὴν ἀπαντήσετε στὶς ἐρωτήσεις μου. Καὶ ὅμως εἶμαι βέβαιος πὼς θὰ εἶναι προτιμώτερο καὶ γιὰ σᾶς καὶ γιὰ τοὺς ὄλλους, νὰ πῆτε ἀπλούστατα τὴν ἀλήθεια. Αὐτὸ πάντα εἶναι τὸ καλῆτερο καὶ τὸ πιὸ πρακτικὸ.

Λίζα.— Δὲν ἔχω τίποτε νὰ κρύψω.

Ὁ ἀνακριτὴς.— Καλά. (Ἐξετάζει τὰ χαρτιά του). Τ' ὄνομα, τὴν ιδιότητα, τὴ θρησκεία σας, τὰ ἔγραψα ὅλα, παρατηρήστε ἂν εἶναι σωστά.

Λίζα.— (Κοιτάζει τὸ χαρτί.) Ναί.

Ὁ ἀνακριτὴς.— Κατηγορεῖσθε ὅτι παντρευτήκατε ἄλλον ἂν καὶ ζῆ ὁ ἄντρας σας καὶ σεῖς ξέρετε ὅτι ζῆ.

Λίζα.— Δὲν ἤξευρα ὅτι ὁ ἄντρας μου ζοῦσε.

Ὁ ἀνακριτὴς.— Κατηγορεῖσθε ἀκόμη ὅτι, γιὰ νὰ ἀπαλλαγθῆτε ἀπὸ τὸν ἄντρα σας, τὸν πληρώσατε καὶ τὸν προτρέψατε νὰ καταφέρῃ μιὰ ψεύτικη αὐτοκτονία.

Λίζα.— Ὅλ' αὐτὰ εἶναι ψέματα.

Ὁ ἀνακριτὴς.— Ἐπιτρέψτε με τότε νὰ σᾶς ρωτήσω μερικὰ πράματα. Τὸν Ἰούλιο τοῦ περασμένου χρόνου στείλατε ἢ ὄχι στὸν ἄντρα σας χίλια διακόσια ρούμπλια;

Λίζα.— Αὐτὰ τὰ χρήματα εἶτανε δικὰ του· εἶτανε χρήματα πὸν πιάσαμε, ἀφοῦ πουλήσαμε τὰ ρούχα του. Τοῦ τὰ ἔστειλα ὅταν χωριστήκαμε. Ἐκεῖνες τὶς μέρες, περιμένα τὸ διαζύγιο.

Ὁ ἀνακριτὴς.— Ἄς τὸ παραδεχθοῦμε. Αὐτὰ τὰ χρήματα σταλήθηκαν στὶς 17, δηλαδὴ δυὸ μέρες πρὶν νὰ ἐξαφανισθῆ.

Λίζα.— Πιθανὸν νὰ εἶτανε στὶς 17· δὲν τὸ θυμοῦμαι πιά.

Ὁ ἀνακριτὴς.— Γιατί ἀμέσως τραβήξατε τὴν αἰτησή σας ἀπὸ τὴ σύνοδο καὶ ἀφήσατε τὸ δικηγόρο σας;

Λίζα.— Δὲν τὸ ξέρω...

Ὁ ἀνακριτὴς.— Καλά, κ' ὅταν ἡ ἀστυνομία σᾶς προσκάλεσε γιὰ νὰ διῆτε τὸ πτώμα, πὼς γίνηκε καὶ γνωρίσατε τὸν ἄντρα σας;

Λίζα.— Εἶμωνα τόσο ταραγμένη, ὥστε δὲν ἔβλεπα σχεδόν... Ἐπειτα, εἶμωνα τόσο βέβαιη πὼς εἶναι ἐκεῖνος, ὥστε, ἄμα με ρώτησαν, ἀπάντησα πὼς μοῦ φαίνεται νὰ εἶναι ἐκεῖνος.

Ὁ ἀνακριτὴς.— Ναί... Δὲν τὸν καλοπαρατηρήσατε, ἀπὸ τὴ συγκίνησή σας, καὶ βέβαια τὸ καταλαβαίνει κανεὶς. Πολὺ καλά. Μπορεῖτε ὅμως νὰ με πῆτε γιατί κάθε μῆνα στέλνατε μερικὰ χρήματα στὸ Σαράτοβο, στὴν πόλη δηλαδὴ ὅπου ζοῦσε ὁ ἄντρας σας;

Λίζα.— Τὰ χρήματα αὐτὰ τὰ ἔστειλε ὁ σύζυγός

μου καὶ δὲ θὰ μπορέσω νὰ σᾶς πῶ σὲ ποιόνα· αὐτὸ τὸ μυστικὸ δὲν μοῦ ἀνήκει. Δὲν τὰ ἔστειλε ὅμως στὸν Φέγγια Βασιλείβιτς, γιατί εἶμασταν βέβαιοι πὼς εἶτανε πεθαμένος, αὐτὸ μπορῶ νὰ σᾶς τὸ βεβαιώσω.

Ὁ ἀνακριτὴς.— Πολὺ καλά. Σημειώστε, κυρία μου, ὅτι μετὰ τὸ νὰ εἶμαστε ὑπέρτεροι τοῦ νόμου, δὲν παύουμε ἀπὸ τὸ νὰ εἶμαστε ἄνθρωποι, καὶ πιστέψτε με ὅτι καταλαβαίνω τὴ θέση σας καὶ συμμερίζομαι τὴ δυστυχία σας. Εἴσασταν δεμένη μ' ἓναν ἄνθρωπο πὸν σπαταλοῦσε τὴν περιουσία σας, πὸν σᾶς ἀπατοῦσε, πὸν δημιουργοῦσε μ' ἓνα λόγο τὴ δυστυχία τῆς....

Λίζα.— Τὸν ἀγαποῦσα.

Ὁ ἀνακριτὴς.— Ναί, μὰ, ὅπως κ' ἂν ἔχη, εἶναι πολὺ φυσικὸ νὰ θελήσετε νὰ ἀπαλλαγθῆτε ἀπὸ αὐτὸν μ' ἓναν τρόπο τόσο ἀπλό, χωρὶς βέβαια νὰ σκεφθῆτε ὅτι αὐτὸ θὰ σᾶς ὀδηγοῦσε σὲ κάτι, πὸν λογαριάζετε γιὰ ἔγκλημα, στὴ διγαμία. Τὸ καταλαβαίνω ἐγὼ, καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι καὶ στὸ δικαστήριο θὰ τὸ καταλάβουν. Γι' αὐτὸ σᾶς συμβουλεύω νὰ τὰ ὁμολογήσετε ὅλα.

Λίζα.— Δὲν ἔχω τίποτε νὰ ὁμολογήσω... Δὲν εἶπα ποτέ μου ψέματα. (Κλαίει). Δὲ με χρειάζεσθε πιά;

Ὁ ἀνακριτὴς.— Θὰ σᾶς παρακαλοῦσα νὰ μείνετε ἀκόμη μιὰ στιγμή. Ὡ! δὲ θὰ σᾶς ἀνησυχίσω πιά μετὰ τὶς ἐρωτήσεις μου. Διαβάστε παρακαλῶ καὶ ὑπογράψτε τὴν κατάθεση σας. Διέστε ἂν οἱ ἀπαντήσεις σας γραφτήκανε καλά... Περάστε ἐδῶ. (Στὸ γραμματικὸ). Ὁδηγήστε τὸν κ. Καρένιν. (Ὁ Καρένιν μπαίνει, σοβαρὸς καὶ ἐπίσημος).

Ὁ ἀνακριτὴς.— Καθῆστε σᾶς παρακαλῶ.

Καρένιν.— (Ὁρθιος). Τί με θέλετε;

Ὁ ἀνακριτὴς.— Εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ σᾶς ἀνακρίνω.

Καρένιν.— Μὲ ποιὸ δικαίωμα;

Ὁ ἀνακριτὴς.— (Χαμογελώνοντας). Ἐγὼ, μετὰ τὸ δικαίωμα τοῦ ἀνακριτοῦ· ὅσο γιὰ σᾶς, θὰ μοῦ δώσετε τὴν κατάθεση σας σὰν κατηγορούμενος.

Καρένιν.— Κατηγορούμενος γιὰ τί πρᾶμα.

Ὁ ἀνακριτὴς.— Γιὰ τὸ ὅτι παντρευθήκατε μιὰ γυναῖκα παντρεμένη. Ἄλλωστε, ἀφήστε με νὰ σᾶς κάμω τὶς ἐρωτήσεις μετὰ τὴ σειρά. Καθῆστε.

Καρένιν.— Εὐχαριστῶ.

Ὁ ἀνακριτὴς.— Τὸ ὄνομά σας.

Καρένιν.— Βίκτωρ Καρένιν.

Ὁ ἀνακριτὴς.— Τὸ ἐπάγγελμα σας.

Καρένιν.— Θαλαμηπόλος τῆς αὐτοκρατορικῆς Αἰλῆς. Σύμβουλος τοῦ Κράτους. Τριάντα ὀκτὼ ἐτῶν.

Ὁ ἀνακριτὴς.— Ἡ θρησκεία σας;

Καρένιν.— Ὁρθόδοξος. Δὲν εἶμωνα ποτὲ οὔτε κατηγορούμενος, οὔτε ὑπόδικος. Κατόπι;

Ὁ ἀνακριτής.— Ξέρατε ὅτι ὁ Φέγγιας Βασιλιεβιτς Προτάσσοβ ζοῦσε ὅταν παντρευτήκατε τὴ γυναῖκα του;

Καρένιν.— Ὁχι, δὲν τὸ ἤξευρα. Εἴμασταν καὶ οἱ δυὸ βέβαιοι πὼς εἶχε πνιγεῖ.

Ὁ ἀνακριτής.— Σὲ ποιόνα στέλνατε χρήματα κάθε μῆνα στὸ Σαράτοβο, ὕστερα ἀπὸ τὸν διήθεν θάνατο τοῦ Προτάσσοβ;

Καρένιν.— Δὲν ἐπιθυμῶ ν' ἀπαντήσω σ' αὐτήνα τὴν ἐρώτηση.

Ὁ ἀνακριτής.— Πολὺ καλά. Μὲ ποιὸ σκοπὸ στείλατε χίλια διακόσια ρούμπλια στὸν κύριο Προτάσσοβ, τὶς 17 Ἰουλίου, ἴσια ἴσια πρὶν τὴν κωμωδία τοῦ θανάτου του;

Καρένιν.— Ἡ γυναῖκα μου μοῦ ἔδωσε αὐτὰ τὰ χρήματα.

Ὁ ἀνακριτής.— Ἡ κυρία Προτάσσοβα;

Καρένιν.— Ἡ γυναῖκα μου γιὰ νὰ τὰ στείλω στὸ σύζυγό της. Ἐλεγε πὼς τοῦ ἀνήκουν αὐτὰ τὰ χρήματα καὶ τῆς φαίνονταν ἄδικο νὰ τὰ κρατήση, ἀφοῦ ἔκοψε κάθε σχέση μαζί του.

Ὁ ἀνακριτής.— Ἀκόμη μιὰ ἐρώτηση. Γιατὶ πάφατε κάθε ἐνέργεια γιὰ νὰ ἐπιτύχετε τὸ διαζύγιο;

Καρένιν.— Γιατὶ ὁ Φέγγιας Βασιλιεβιτς ἀναλάμβανε νὰ τὸ κάμῃ, καθὼς μοῦ ἔγραφε.

Ὁ ἀνακριτής.— Φυλάξατε αὐτὸ τὸ γράμμα.

Καρένιν.— Ὁχι, τὸ ἔχασα.

Ὁ ἀνακριτής. Περιέργο πρᾶγμα νὰ χάθηκε κάθε τι ποὺ θὰ ἔπειθε τὴ Δικαιοσύνη γιὰ τὴν ἀλήθεια τῶν καταθέσεών σας.

Καρένιν.— Τί θέλετε ἀκόμη;

Ὁ ἀνακριτής.— Θέλω νὰ κάμω τὸ καθήκον μου ἐγὼ, κ' ἐσεῖς πρέπει νὰ δικαιολογηθῆτε. Πρὸ ὀλίγου συμβουλευσα τὴν κυρία Προτάσσοβα ἐκεῖνο ποὺ συμβουλευοῦ καὶ σὲ σᾶς τώρα, δηλαδὴ νὰ μὴν κρύψετε ἐκεῖνο ποὺ εἶναι ὀλοφάνερο καὶ νὰ διηγηθῆτε πὼς γένηκαν τὰ πράματα καὶ σᾶς τὸ συστήνω πολὺ αὐτὸ, γιατί ὁ κύριος Προτάσσοβ βρίσκεται σὲ μιὰ τέτοια θέση, ὥστε ὁμολόγησε τὰ πάντα καὶ θὰ ἐπαναλάβῃ βέβαια τὴν ἀλήθεια μπροστὰ στὸ δικαστήριο.

Σᾶς συμβουλευοῦ λοιπόν. . .

Καρένιν.— Κ' ἐγὼ, σᾶς παρακαλῶ νὰ περιορισθῆτε στὴ δουλειά σας, καὶ νὰ κρατήσετε τὶς συμβουλές σας γιὰ τὸν ἑαυτὸ σας. Μποροῦμε νὰ φύγουμε;

(Πλησιάζει τὴ Λίζα καὶ τὴν παίρνει ἀπὸ τὸ χέρι).

Ὁ ἀνακριτής.— Λυποῦμαι πολὺ ποὺ εἶμαι ἀνάγκασμένος νὰ σᾶς κρατήσω. (Ὁ Καρένιν γυρίζει καὶ τὸν βλέπει μὲ περιέργεια.) Ὁχι ὑπὸ κράτηση,

ὄχι... ἂν καὶ αὐτὸ θὰ βοηθοῦσε πολὺ γιὰ νὰ βρεθῆ ἡ ἀλήθεια. Δὲ θέλω ὅμως νὰ μεταχειρισθῶ αὐτὸ τὸ μέτρο. Ἐπιθυμῶ μονάχα νὰ ἐξετάσω μπροστὰ σας τὸν Κύριο Προτάσσοβ, νὰ σᾶς φέρω πρόσωπο μὲ πρόσωπο, γιὰ νὰ μπορέσετε πιὸ εὐκόλα νὰ τὸν ἀλοδεΐξετε ψεύτη. Καθῆστε, σᾶς παρακαλῶ. (Στὸ γραμματικό:) Φωνᾶξε τὸν Κύριο Προτάσσοβ.

(Μπαίνει ὁ Φέγγιας, βρώμικος, κ' ὅλος διόλου ξεπεσμένος.

Φέγγιας (Στὴ Λίζα καὶ στὸν Καρένιν.) Ἐλισαβέτα Ἀντρέγεβνα... Βίκτωρ... Δὲ φταίω ἐγώ... Θέλησα νὰ τὸ κάμω γιὰ καλῆτερα... Ἄν σᾶς ἔκαμα κακό... συγχωρέστε με, συγχωρέστε με... (Σκύφτει μπροστὰ τους ὡς τὴ γῆ.)

Ὁ ἀνακριτής.— Σᾶς παρακαλῶ ν' ἀπαντᾶτε στὶς ἐρωτήσεις μου.

Φέγγιας.— Ρωτᾶτε.

Ὁ ἀνακριτής.— Τὸ ὄνομά σας;

Φέγγιας.— Μὰ, τὸ ξέρετε...

Ὁ ἀνακριτής.— Σᾶς παρακαλῶ ν' ἀπαντήσετε.

Φέγγιας.— Φέγγιας Προτάσσοβ.

Ὁ ἀνακριτής.— Ἡ ἰδιότητά σας, ἡ θρησκεία, ἡ ἡλικία σας;

Φέγγιας.— (Ἐστερα ἀπὸ λίγο.) Δὲ ντρέπεσθε νὰ ρωτᾶτε τέτοιες κουτιμάρες; Ρωτήστε με ὅτι σᾶς χρειάζεται καὶ ὄχι τέτοιες ἀνοησίες.

Ὁ ἀνακριτής.— Σᾶς παρακαλῶ νὰ ζυγίζετε περισσότερο τὰ λόγια σας καὶ ν' ἀπαντᾶτε στὰ ἐρωτήματά μου.

Φέγγιας.— Καλὰ, ἀφοῦ δὲ ντρέπεσθε, ὀρίστε: ἡ ἰδιότητά μου, προλύτης ἡ ἡλικία μου, σαράντα χρονῶ ἡ θρησκεία μου, ὀρθόδοξος... Κατόπι;

Ὁ ἀνακριτής.— Ὁ κύριος Καρένιν καὶ ἡ γυναῖκα σας ξέρανε πὼς ζῆτε, ὅταν, ἀφοῦ ζῆαφήσατε τὰ ρούχα σας στὴν ἄκρη τοῦ ποταμοῦ, γενήκατε ἄφαντος.

Φέγγιας.— Ὁχι, βέβαια... Σκόπευα ἀλήθεια νὰ σκοτωθῶ, ἀλλὰ κατόπι... Μὰ, τί ὠφελεῖ νὰ σᾶς τὰ λέγω αὐτὰ...

Τὸ κυριώτερο εἶναι πὼς ἐκεῖνοι δὲν τὸ ξέρανε.

Ὁ ἀνακριτής.— Γιατὶ τότε εἶπατε τὸ ἀντίθετο στὸν ἀστυνόμο;

Φέγγιας.— Σὲ ποιὸν ἀστυνόμο;... Ἄ! ὅταν ἤρθε στὸ ἄσυλο;

Εἶμωνα μεθυσιμένος κ' ἔλεα ψέματα... δὲ θυμοῦμαι πιά τί εἶπα... ὅλα ἐκεῖνα... εἶτανε παλάβρες... Τώρα δὲν εἶμαι πιά μεθυσιμένος καὶ λέγω τὴν ἀλήθεια. Ὁχι... τ' ὀρκίζομαι, δὲν ξέρανε τίποτε. Μὲ θαρροῦσανε πεθαμένο κ' ἐγὼ εἶμωνα εὐχαριστημένος γι' αὐτό. Καὶ δὲ θὰ ξέρανε πάντα τίποτε, ἂν δὲ βρίσκονταν αὐτὸς ὁ τιποτένιος ὁ Ἀρτέμιεβ ποὺ μὲ πρόδωσε... Ἄν φταίῃ κανεὶς σ' αὐτὴν τὴν ὑπόθεση εἶμαι ἐγὼ, μόνον ἐγὼ!

Ὁ ἀνακριτής.— Καταταλαβαίνω· θέλετε νὰ φανῆτε μεγαλόψυχος, μὰ ὁ Νόμος ζητεῖ τὴν ἀλήθεια... Γιατὶ σᾶς στείλανε χρήματα; (Ὁ Φέγγιας σωπαίνει). Δὲν παίρνατε χρήματα μέσον τοῦ Ἐβγκένεφ, στὸ Σαράτοβο; (Ὁ Φέγγιας σωπαίνει). Γιατὶ δὲν ἀπαντᾶτε; Θὰ γράψουμε στὸ πρακτικὸ ὅτι ὁ ὑπόδικος δὲν ἀπήντησε σ' αὐτὲς τὶς ἐρωτήσεις, κ' αὐτὸ μπορεῖ νὰ βλάψῃ κ' ἐσᾶς κ' ἐκείνην.

Τί θὰ κάμετε λοιπόν;

Φέγγιας.— (Ἐστερα ἀπὸ λίγο:) Μὰ δὲ ντρέπεστε, κύριε ἀνακριτή... Τί ἀνακατώνεστε στὴ ζωὴ τῶν ἄλλων; Ἐχετε στὰ χέρια σας τὴν ἐξουσία καὶ χαίρεστε γι' αὐτὸ, καὶ βρίσκετε εὐκαιρία γιὰ νὰ τυραννῆτε φυσικῶς καὶ ἠθικῶς ἀνθρώπους χίλιες φορὲς πιὸ καλοὺς καὶ πιὸ ἀξιοσεβάστους ἀπὸ ἐσᾶς.

Ὁ ἀνακριτής.— Παρακαλῶ... .

Φέγγιας.— Περιττὸ νὰ μὲ παρακαλῆτε, θὰ σᾶς πῶ ἐκεῖνο ποὺ σκέπτομαι. (Στὸ γραμματικό.) Γράφετε ἐσεῖς. Τοῦλάχιστον πρώτη φορὰ μέσα σὲ πρακτικὸ θὰ γραφοῦνε λόγια λογικά.

(Μὲ δυνατὴ φωνή.) Ὑπῆρχαν στὸν κόσμον τρία πρόσωπα, ἐγὼ, ἐκεῖνος, ἐκείνη. Οἱ σχέσεις τους εἶτανε πολὺ ἀνώμαλες, εἶτανε μιὰ πάλη τοῦ καλοῦ μὲ τὸ κακό, μιὰ ἠθικὴ πάλη, ποὺ δὲν μπορεῖτε κἂν νὰ τὴ φαντασθῆτε ἐσεῖς. Αὐτὴ ἡ πάλη τελείωσε σὲ μιὰ κατάσταση ποὺ ξεκαθάρισε τὰ πάντα. Κ' ἡσυχάζουμε ὅλοι μας· ἐκεῖνοι εἶναι εὐχαριστημένοι, ἀγαπιοῦνται καὶ μὲ ξεχνοῦν. Μέσα στὴν κατάπτωση μου, εἶμαι κ' ἐγὼ εὐτυχισιμένος ποὺ φέρθηκα καλὰ, κ' ἐξαφανίστηκα—ἐγὼ ἕνας ἄθλιος— γιὰ νὰ μὴν ἀνησυχῶ ἐκείνους ποὺ εἶναι γεμάτοι ζωὴ καὶ ζοῦνε τίμια.

Μὲ μιὰ λέξη, ζοῦσαμε ὅλοι μας. Ἄξαφνα παρουσιάζεται ἕνας πρόστυχος, ἕνας κλέφτης, ποὺ μὲ συμβουλευε νὰ τὸν βοηθήσω στὴ δυσφημία τὸν διώχνω. Τότε ἔρχεται σὲ σᾶς, ποὺ εἶσθε ἕνας πρόμαχος τῆς δικαιοσύνης, ἕνας ὑπερασπιστὴς τῆς ἠθικῆς. Καὶ σεῖς, ποὺ κερδίζετε κάθε μῆνα μερικὲς δεκάρες γιὰ κάθε σας βρωμοδουλιὰ, βάζετε τὴ στολὴ σας καὶ μὲ ἐλαφρὴ καρδιά κομπάζετε μπροστὰ μας, μπροστὰ σὲ μᾶς, σὲ ἀνθρώπους δηλαδὴ π' οὔτε τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων τους δὲν εἶσθε ἱκανοὶ νὰ λύσετε, καὶ οἱ ὅποιοι θὰ δυσκολεύονται νὰ σᾶς δεχθοῦνε καὶ στὴν αὐλὴ τους ἀκόμη! . . .

Ὁ ἀνακριτής.— Θὰ σᾶς βγάλω ἔξω.

Φέγγιας.— Δὲ φοβοῦμαι κανένα, γιατί εἶμαι ἕνα πτώμα. Δὲν μπορεῖτε νὰ μὲ κάμετε τίποτα, δὲν ὑπάρχει χειρότερη κατάσταση ἀπὸ τὴ δική μου. Εἶσθ' ἐλεύθερος νὰ μὲ βγάλετε ἔξω.

Καρένιν.— Μποροῦμε νὰ φύγουμε;

Ὁ ἀνακριτής.— Σὲ λιγάκι, ἀφοῦ ὑπογράψετε τὸ πρακτικὸ.

Φέγγιας.— Πόσο θὰ εἴσαστε γελοῖοι, ἂν δὲν εἴσαστε τόσο συχαμεροὶ!

Ὁ ἀνακριτής.— Ὑπὸ κράτηση... Συλλάβετε τον.

Φέγγιας.— (Στὸν Καρένιν καὶ τὴ Λίζα:) Συγχωρήστε με.

Καρένιν.— Προχωρεῖ καὶ τὸν πιάνει τὸ χέρι. Δὲν μποροῦσε βέβαια νὰ γίνῃ ἄλλιως.

(Ἡ Λίζα βγαίνει. Ὁ Φέγγιας σκύφτει μπροστὰ της ὡς τὴ γῆ).

ΕΙΚΟΝΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

Ἐνας διάδρομος τοῦ Δικαστηρίου. Στὸ βάθος μιὰ τζαμινιά πόρτα καὶ κοντὰ της σκέεται ἕνας κλητήρας. Δεξιά, ἄλλη πόρτα, ἀπὸ ὅπου μπαίνουν οἱ ὑπόδικοι. Ὁ Ἰβάν Πέτροβιτς πλησιάζει, κουρελιασμένος, τὴν πόρτα στὰ δεξιά καὶ θέλει νὰ μπῆ.

Κλητήρας.— Ποῦ πηγαίνεις; Δὲν ἐπιτρέπεται.

Ἰβάν Πέτροβιτς.— Γιατί; Οἱ συνεδρίες γίνονται δημόσια, σύμφωνα μὲ τὸ Νόμο. (Ἀκούονται χειροκροτήματα).

Κλητήρας.— Δὲν ἐπιτρέπεται, τελείωσε... Ἐμποδίζεται νὰ μπῆς.

Ἰβάν Πέτροβιτς.— Ἀγενέστατε! Δὲ βλέπετε σὲ ποιὸν μιλάς!

(Μπαίνει ἕνας νέος δικηγόρος, μ' ἐπίσημη ἐνδυμασία).

Ὁ Δικηγόρος.— (Στὸν Ἰβάν Πέτροβιτς.) Ἐνδιαφέρεστε γιὰ τὴν ὑπόθεση;

Ἰβάν Πέτροβιτς.— Ὁχι! ἐγὼ εἶμαι τὸ δημόσιο. Μ' αὐτὸς ὁ χοντροκέρβερος δὲ μ' ἀφίνει νὰ περάσω.

Ὁ Δικηγόρος.— Δὲ μπαίνει ἀπ' ἐδῶ τὸ δημόσιο. Περιμένετε μιὰ στιγμή, τώρα θὰ γίνῃ διακοπὴ.

(Ἀπομακρύνεται καὶ συναντᾷ τὸν πρίγκηπα Ἀμπρέσκοβ).

Ἰβάν Πέτροβιτς.— Τὸ ξέρω. Μὰ μποροῦσαν ἔμένα νὰ μ' ἀφήσουν νὰ περάσω.

Ὁ Πρίγκηπας.— Μπορεῖτε νὰ μοῦ πῆτε σὲ ποιὸ σημεῖο βρίσκεται ἡ ὑπόθεση;

Ὁ Δικηγόρος.— Στὴν ὑπεράσπιση τῶν δικηγόρων. Τώρα μιλεῖ ὁ Πετρούσκιν. (Ἀκούγονται ξανά χειροκροτήματα).

Ὁ Πρίγκηπας.— Πὼς φαίνονται οἱ ὑπόδικοι; **Δικηγόρος.**— Μὲ πολλὴ ἀξιοπρέπεια. Πρὸ πάντων ὁ Καρένιν καὶ ἡ Ἐλισαβέτα Ἀντρέγεβνα. Φαίνονται σὰ νὰ μὴν εἶναι ἐκεῖνοι οἱ κατηγορούμενοι, ἀλλὰ σὰ νὰ δικάζουν ἐκεῖνοι τὴν κοινωνία. Ὅλος ὁ κόσμος τὸ αἰσθάνεται καὶ σ' αὐτὸ ἀπάνω τὸ θέμα μιλεῖ τώρα ὁ Πετρούσκιν.

Πρίγκηπας.— Καὶ ὁ Προτάσσοβ;

Δικηγόρος.— Φαίνεται πολὺ ταραγμένος. Τρέμει ὀλόκληρος. Κ' εἶναι φυσικὸ ὕστερα ἀπὸ τὴ ζωὴ ποὺ πέρασε. Συχνὰ διέκοψε καὶ τὸν εἰσαγγελέα καὶ τοὺς δικηγόρους. Βρίσκεται σὲ μεγάλη νευρικὴ ταραχὴ.

Πρίγκηπας.— Ποιὰ θὰ εἶναι ἡ ἀπόφαση, κατὰ τὴ γνώμη σας.

Δικηγόρος.— Εἶναι δύσκολο νὰ τὸ προβλέψῃ κανεὶς. Τὸ συμβούλιο εἶναι πολὺ περιπλεγμένο. Μ'

ὄλα ταῦτα ἢ ἰδέα τῆς προμελέτης θὰ ἀνακριθῆ. Καὶ ὅμως... (Βγαίνει ἓνας κύριος. Ὁ πρίγκηπας Ἀμπρέσκωβ προχωρεῖ πρὸς τὴν πόρτα). Θέλετε νὰ μπῆτε;

Πρίγκηπας.— Ναί, θὰ ἤθελα πολὺ.

Δικηγόρος.— Εἰσθε ὁ πρίγκηψ Ἀμπρέσκωβ, νομίζω.

Πρίγκηπας.— Μάλιστα.

Δικηγόρος.— (Στὸν κλητῆρα). Ἄφησε ἐλεύθερα (Στὸν πρίγκηπα). Ἀριστερά, θὰ βρῆτε μιὰ καθέκλα ἀδεια.

(Ἡ πόρτα ἀνοίγει, κ' ἐνῶ μπαίνει ὁ πρίγκηπας, φαίνεται ὁ δικηγόρος πού ὀμιλεῖ.)

Ἰβάν Πέτροβιτς. Αὐτοὶ εἶναι οἱ ἀριστοκράτες! Κ' ἐγὼ εἶμαι ἓνας ἀριστοκράτης τοῦ πνεύματος κ' αὐτὸ εἶναι ἀνώτερο ἀπὸ κάθε ἄλλο.

Δικηγόρος.— Συγχωρᾶτε με... (Φεύγει γλήγορα).

Πετουσκόβ.— (Μπαίνοντας). Ἄ! καλὴ μέρα Ἰβάν Πέτροβιτς. Πῶς πάει ἡ ὑπόθεση;

Κλητῆρας.— Πιὸ σιγὰ. Δὲν εἶστε στὸ καπηλειὸ ἐδῶ πέρα.

(Ἀκούγονται ξανά χειροκροτήματα. Οἱ πόρτες ἀνοίγουν, βγαίνουν οἱ δικηγόροι, ὁ κόσμος, κυρίες καὶ κύριοι).

Μία κυρία.— Πολὺ ὠραία. Μᾶς συγκίνησε μέχρι δακρύων.

Ἐνας ἀξιωματικός.— Καλῆτερα κ' ἀπὸ μυθιστόρημα. Ἐκεῖνο μόνο πού δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω, εἶναι πῶς κατώρθωσε νὰ τὸν ἀγαπήσῃ... Τί συχαμερὸς τύπος!

(Ἀνοίγει μιὰ ἄλλη πόρτα. Βγαίνουν οἱ κατηγορούμενοι. Πρῶτα ἡ Λίτσα καὶ ὁ Καρένιν προχωροῦν στὸ διάδρομο. Κατόπι ὁ Φέγγιας μόνος).

Ἡ κυρία. Πιὸ σιγὰ, νάτος. Διέστε πῶς εἶναι τσαγγιμένος. (Ἡ κυρία καὶ ὁ ἀξιωματικός φεύγουν).

Φέγγιας, (πλησιάζει τὸν Ἰβάν Πέτροβιτς.)

Τὸ ἔφερες;

Ἰβάν Πέτροβιτς.— Πάρε. (Τοῦ δίνει κάτι).

Φέγγιας.— (Τὸ βάζει στὴν τσέπη του καὶ κάνει νὰ φύγῃ. Παρατηρεῖ τὸν Πετουσκόβ).

Εἶναι χαμένα, τιποτένια, πληχτικά, βλάκικα!

(Κάνει ξανά νὰ φύγῃ).

Πετουσκόβ.— (Δικηγόρος χοντρός, μὲ ξαναμμένο πρόσωπο. Διευθύνεται στὸ Φέγγια). Λοιπὸν, φίλε μου, ἡ δουλειὰ μας πάει καλά. Φτάνει νὰ μὴ μᾶς τὰ χαλάσετε μὲ τὰ τελευταῖα σας λόγια.

Φέγγιας.— Οὔτε κἂν θὰ μιλήσω ἐγώ. Τί θέλετε νὰ πῶ; Δὲ θέλω νὰ μιλήσω.

Πετουσκόβ.— Ὅχι πρέπει... Μὰ τί ἀνησυχεῖτε; Σχεδὸν τὴν κερδίσαμε τὴ δίκη. Πέστε τους μονάχα ἐκεῖνο πού μοῦ εἶπατε κ' ἐμένα, ὅτι σᾶς δικάζουν γιατί δὲν αὐτοκτονήσατε, δηλαδή δὲν κάματε ἐκεῖνο

πού θεωρεῖ ὡς ἔγκλημα καὶ ὁ ἀστικός καὶ ὁ ἐκκλησιαστικός νόμος.

Φέγγιας.— Δὲ θὰ πῶ τίποτε.

Πετουσκόβ.— Γιατί;

Φέγγιας.— Γιατί δὲ θέλω. Δὲ θὰ ὀμιλήσω.

Πέστε μου μονάχα τί εἶναι τὸ χειρότερο πού μποροῦμε νὰ πάθουμε.

Πετουσκόβ.— Σᾶς τὸ εἶπα: τὸ πολὺ πολὺ, ἔξορία στὴ Σιβηρία.

Φέγγιας.— Ποιόνα θὰ ἔξορίσουν;

Πετουσκόβ.— Ἐσᾶς καὶ τὴ γυναῖκα σας.

Φέγγιας.— Καὶ τὸ πιὸ λίγο, τί μπορεῖ νὰ εἶναι;

Πετουσκόβ.— Ὁ κανὼν πού θὰ σᾶς ἐπιβάλλῃ ἡ Ἐκκλησία, καὶ φυσικὰ ἡ διάλυση τοῦ δεύτερου γάμου.

Φέγγιας.— Ὅστε, θὰ μὲ δέσουν πάλι μαζί της, ἢ καλῆτερα θὰ τὴ δέσουν πάλι μαζί μου;

Πετουσκόβ.— Τί τὰ θέλετε; δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ ἄλλιῶς. Ἦσυχᾶστε ὅμως, καὶ πρὸ πάντων νὰ πῆτε ἐκεῖνο πού συμφωνήσαμε, τίποτε περισσότερο. Ἐμπρὸς, πᾶμε. (Παρατηρεῖ πῶς τοὺς τριγυρίζουν καὶ τοὺς ἀκαῦν). Εἶμαι κουρασμένος, πάγω νὰ ἡσυχάσω λιγάκι. Ἦσυχᾶστε κ' ἐσεῖς λιγάκι, ἐνόσω διαρκεῖ ἡ διακοπή. Καὶ πρὸ πάντων μὴ φοβᾶστε.

Φέγγιας.— Ὅστε, δὲν ὑπάρχει ἄλλη λύση, ἐκτὸς ἀπὸ αὐτὲς τίς δύο;

Πετουσκόβ.— (Φεύγοντας). Καμμιά ἄλλη.

Κλητῆρας.— Περναῖτε, κύριοι, περναῖτε! Μὴ γεμίσετε τὸ διάδρομο!

Φέγγιας.— Ἀμέσως... (Βγᾶει ἓνα περιστροφὸ καὶ κτυπιέται στὴν καρδιά. Ὅλοι τρέχουν). Δὲν εἶναι τίποτε. Τὸ κάμω γιὰ καλῆτερα... Φωνάζτε τὴ Λίτσα!.. (Ἀπὸ παντοῦ τρέχει ὁ κόσμος, οἱ δικαστὲς, οἱ ὑπόδικοι, οἱ μαρτύροι. Πρῶτ' ἀπ' ὅλους τρέχει ἡ Λίτσα καὶ κατόπι τῆς ἡ Μάσα, ὁ Καρένιν, ὁ Ἰβάν Πέτροβιτς καὶ ὁ πρίγκηπας Ἀμπρέσκωβ.)

Λίτσα.— Τί ἔκαμες, Φέγγια; Γιατί;

Φέγγιας.— Συγχώρησέ με... γιατί δὲν μπόρεσα... νὰ σ' ἐλευθερώσω ἄλλιῶτικα... Δὲν τὸ κάμω μόνο γιὰ σένα... εἶναι καλῆτερα καὶ γιὰ μένα... Ἀφοῦ εἶμωνα ἔτοιμος...

Λίτσα.— Θὰ ζήσῃ!... (Ἐνας γιατρός σκύφτει καὶ ἀκούει τὴν καρδιά τοῦ Φέγγια).

Φέγγιας.— Δὲν ἔχω ἀνάγκη ἀπὸ γιατρό... ἔξερω τὴ θέση μου καλῆτερα... Ἄντιο, Βίκτορ... Κ' ἡ Μάσσα ἔφτασε ἀργά! Τί καλά... τί καλά πού εἶμαι... (Πεθαίνει).

Τ Ε Λ Ο Σ

Ὁμ. Μπ.

Ἡ ΜΗΔΕΙΑ

Τοῦ κ. Φ. Φωτιάδη,

Τοῦ δάσους δέντρα κουλουρόπλεχτα
Μὲ τὰ καφασσὰ λιγνὰ κλωνάρια,
Ποὺ τοῦ ἡλίου κοσκινίζετε στὰ φύλλα σας
[Γι' ἀνέγγιχτα,

Τὴ χρυσαφένια σκόνη καὶ τὰ χνάρια,

Τῆς γοργοπόδαρης λαφίνας δείχνετε
Στῆς Ληϊῶς τὴν κόρη τὴν ἀγαλματένια
Καὶ κάποτε τοῦ φεργαριῦ διαλύζετε
Τὴν ἄχρη τὴ μαλαματένια.

Τὰ ματοσιτάλαχτα μάγια τῆς Μήδειας ἀρχίζουνε
Τοὺς κλώνους σας πλέχτε πιὸ πυκνοὺς,
Τὰ φύλλα σας σὰ γλέφαρ' ὡς μποδιζοῦνε

Καθ' ἀδιάκριτην ἀχῆδα θ' ἀτεινίσῃ
Τὰ στέρια καὶ μὲ ξορκισμοὺς
Στὸ θέλημά της τὴν Ἐκάτη θὰ σβαρνίσῃ.

Πρωτεύς.

ΠΟΛΕΜΟΣ

Καθὼς στὴ νύχτα τοῦ Βορριά τὰ σύννεφα
Ψηλὰ κυλιοῦνται σὰ στοιχεῖα δλοτρογυρα
Σ' ἀπάρθενες κορφές,
Καὶ δλόμανρα τὰ κύματα σὰν ἄλλα σύννεφα
Βογγᾶνε καὶ σὰ φεῖδια χαμηλὰ σφυρίζοντας,
Στοὺς βράχους ξωτικές σκορπιῶντας ἄλαλες φωνές
Ζώνουνται καὶ τοὺς σφίγγουνε
Μὲ τὴν κρυάδα τοῦ θανάτου,

Καὶ δὲ σβύνουνε,
Παρὰ γιὰ νᾶρθοῦνε ἀπὸ κάτω
Πεὶδ δεινὰ πεὶδ λυσοιαγμένα, ἀπὸ μακρὰ
Γιατὶ τοὺς ξεσκοντιᾶ ἀπὸ πίσω τους
Δύναμη ξωτικὰ ψυχρὴ σὰν τὸ Βορριά
Τὸ μῖσος τους.

Ἔτοι καὶ μένα.

Μὰ κ' ὁ βράχος ἔμεινε
Καὶ τὸ βοννὸ θὰ μείνῃ πάντοτε βοννὸ
Ἀψηφῶντας τοῦ Βορριά τὸ βογγητὸ,
Τὰ κύματα τὰ λυσοιαγμένα.

Ν. Λίβανος.

Ἡ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ ΜΑΣ

ΠΕΤΡΟΣ ΝΕΒΑΣΑΣ

ΣΤΟ ΜΑΗ

Τοῦ φίλου Γιάννη Ναυπλιώτη.

Τὸ λὲν τᾶηδόνια τὰ καλὰ, τὸ λὲν τὰ χελιδόνια,
καὶ τὰ πετροχελιδόνα μὲ τὰ τρελλὰ σπουργίτι,
τὸ λέγει κ' ὁ Καλόγιαννος, τῶμορφὸ παλληκάρι:
Γιὰ ξύπνα λυγερόκορμη, κ' ἀγγελοκαμωμένη
καὶ βάλε τὰ στολίδια σου, καὶ βάλε τὰ καλά σου
κ' ἔλα πρὶ φέξον τὰ βοννὰ καὶ πάρουν τὰ λαγγάδια,
ἀντάμα νὰ κινήσοῦμε, στὸ Μάη μαζί νὰ πᾶμε,
στὴ βρῦση, στὴν κρυόβρυση, στὶς ρεματιές, τοὺς
[κάμπους,
στὶς ράχες τὶς ἀνθόσπαρτες, τὶς ἀνθοκεντημένες,
νὰ μάσοῦμε ἀγριολούλουδα, νὰ μάσοῦμε ζεμπούλια,
νὰ σοῦ στολίσω τὰ μαλλιά, τὰ χυδοκαμωμένα,
νὰ σοῦ γιομίσω τὴν πόδια, τὴ χρυσοκεντημένη.
Ἐσὸ νᾶσαι ἢ Πρωτομαγιά, κ' ὁ Μάης ἐγὼ νᾶμαι.

Ἰωσήφ Ραφτόπουλος.

ΘΕΡΣΙΤΗΣ¹

Ο κ. Δημήτριος Θερσίτης έκαμε δλίγα βήματα πολὺ θυμωμένος, έπειτα εκάθησε, εκτύπησε διὰ τοῦ γρόνθου τὴν τράπεζαν τόσῳ δυνατὰ ὥστε μετεπολί-σθησαν τὰ κομποτεχνήματα, τὰ ὁποῖα τὴν ἐστολίζον.

Τὸ ἄσχημον πρόσωπόν του ἦτο ἐρυθρὸν ἀκόμη καὶ ἡ φαλακρὰ κεφαλή του ἡ τόσῳ λευκὴ συνήθως διαβεβαίουν ὅτι ἠρυνθρίασε.

Τὴν ὀργὴν αὐτὴν τὴν ὑπεδέχθησαν κατ' ἀρχὰς πεπνυγμένοι γέλωτες, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἀκράτητοι καὶ θορυβώδεις.

Ἡ οἰκοδέσποινα, παρὰ τῆ ὁποῖα εκάστην ἐσπέραν τῆς τρίτης διήρχοντο τόσῳ εὐχαρίστους ὥρας οἱ φί-λοι της, ἐπλησίασε τὸν κ. Θερσίτην καὶ εἶπε μὲ τρό-πον συμβιβαστικόν.

— Ἐπὶ τέλους, ἀγαπητὲ φίλε, πρέπει νὰ ὁμολογή-σετε ὅτι ὅλα τὰ ἄδικα δὲν τὰ ἔχει αὐτὴ ἡ δυστυχι-σμένη ἡ Αἰμιλία. Παραφύρεσθε τόσῳ εὐκόλα καὶ σεῖς... τί σὰς εἶπε; Δυὸ τρία λογάκια ἀπὸ τὰ συνει-θισμένα της, μόνο μιλεῖ αὐτὴ πάντα μὲ τὰ γέλοια, εἶναι φυσικὸ της. Δὲν θὰ τᾶλεγε ἂν ἤξευρε ὅτι θὰ πειραχθῆτε. Τώρα μετανοεῖ φοβερὰ, μοῦ εἶπε πῶς εἶναι πρόθυμη νὰ σὰς ζητήσῃ συγγνώμην.

Ο κ. Θερσίτης ἀρκετὰ ἐπραύνη, ἀλλὰ στρέψας τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸ μέρος τῆς ὥραιας ἐνόχου, εἶδε τὸ παμπόνηρο προσωπάκι της κατακόκκινον ἀπὸ τὰ γέλοια καὶ ἡ ὀργὴ του ἐξεχειλίσε ἀκράτητος.

— Ὅχι, ἡ κοινωνία δυστυχῶς τοῦ Πέραν δὲν εἶναι ἡ παλαιὰ αὐστηρὰ ἐκείνη κοινωνία, ἐν μέσῳ τῆς ὁποίας ἀνετράφη. Ἦλλαξαν τὰ πράγματα, ἰδίως ἡ κοινωνία τοῦ Πέραν εἶναι γελοία ἀπομίμησις ξέ-νων ἠθῶν καὶ ἐθίμων. Τὰς χαριτολογίας τὰς διε-δέχθη ὁ ἐμπαιγμός. . .

— Αὐτὸς δὲ εἶναι πατροπαράδοτος, εἶπεν ἡ Αἰμι-λία γελῶσα καὶ πάλιν.

— Ἐνας φρόνιμος ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος σκέπτεται νὰ ζῆσιν μιὰ ζωὴ τίμια καὶ ἡσυχῇ, βέβαια δὲν θ' ἀποφασίσῃ νὰ πάρῃ ἓνα ἀπὸ τὰ ὥραια κουνιάκια τοῦ Πέραν, τὰ ὁποῖα μποροῦν νὰ σὲ καταστρέψουν εἰς δέκα ἡμέρας καὶ ὅταν ἰδοῦν ὅτι δὲν ἔχεις πεντά-ρα νὰ σοῦ γυρίσουν τὴν πλάτη. . .

— Κύριε Θερσίτη. . . εἶπεν ἡ οἰκοδέσποινα πολὺ θυμωμένη.

— Κυρία Μαργαρίτου, ἀφήστε νὰ ἐξακολουθήσῃ μὰς ἐπαναφέρει εἰς τοὺς εὐτυχεῖς ὀμηρικοὺς και-ρούς... εἶπεν ἡ Αἰμιλία γελῶσα ἀκόμη.

(1) Τὸ διήγημα αὐτὸ τῆς μακαρίτισσας Ἀλεξάνδρας Πα-παδοπούλου εἶναι ἀνέκδοτο. Λογοτεχνικὴ ἀξία δὲν ἔχει, τὸ δημασιεῖο μὲν ὅμως γιὰτὶ βγήκε ἀπὸ τὴν πένα της.

— Ὁ Θεὸς συχάθηκε ἐμένα καὶ ἐγὼ τὰ φανταγμένα κορίτσια τοῦ Σταυροδρομιοῦ. . . εἶπεν ὁ κ. Θερσίτης καὶ ἀνεχώρησε μὲ τὸ μέτωπον ὑψηλὰ χωρὶς νὰ χαι-ρετίσῃ κανένα, διότι ὅλους συμπεριέλαβεν ὁ φιλιπ-πικός του.

— Μὰ, Αἰμιλία, εἶσαι ἀνυπόφορος. . .

— Καλὲ θεῖε μου, τί ἀνυπόφορος. . . Ξεύρετε πό-ση ὥρα μ' ἐστενοχωροῦσε ἐδῶ;

— Ἀφοῦ πρὸς χάριν σου τόσα μὰς ἐφόρτωσε ὁ κ. Θερσίτης πρέπει νὰ μᾶς ἀποζημιώσῃς διηγουμέ-νη ὅλην τὴν declaration.

— Αἰμιλία θὰ σιωπήσῃς; πῆγαινε στὸ πιάνο.

— Θεῖα μου, δὲν θέλω νὰ ποῦν πῶς ἡ ἀνεψιὰ τῆς κ. Μαργαρίτου ἠρνήθη ἀποζημιώσιν. . . Ἀκοῦ-στε ὅλοι καὶ ὄλες. . .

— Αἰμιλία!

— Θεῖα μου, μοῦ συγχίζετε τὰς ἰδέας. Ὁ κ. Θερσί-της μοῦ ἔγραψε ἓνα γράμμα καὶ μοῦ τὸ ἔστειλε. Εἶχε μέσα ἓνα ἐπίγραμμα ἀρχαῖο Ἑλληνικὸ, μιὰ ζωγραφιὰ μὲ δυὸ πουλάκια, στίχους λατινικοὺς καὶ δυὸ τρεῖς σειρὰς εἰς καθαρὰν καθαρῆουσιν καὶ ἓνα στίχο δημῶδη.

Ἀπόψε μ' ἐρώτησε γιὰτὶ δὲν τὸν ἀπῆντησα. Βιά-ζεται λέγει γιὰτὶ ἓνας θεῖός του ἀπὸ τὴν Βερδιάσκα τῆς Ρωσίας τὸν στενοχωρεῖ νὰ δώσῃ τὸ λόγο του γιὰ μιὰ πλουσία καὶ ὥραία κληρονόμο, ἡ ὁποία ἔχει ἓνα μῦλο ἀτμοκίνητο καὶ τόσα ἄλλα, πὸν τὰ ἔχεσασα. Ἀλλὰ ἐκεῖνος προτιμᾷ ἐμένα, ἡ ὁποία εἶμαι ἡ Δέσποινα τῆς καρδίας του.

Ἐγὼ τοῦ εἶπα πῶς τὸ γράμμα του μοῦ φάνηκε ἐκεῖνο τὸ πουλί, καρακάξα, θαρῶ πῶς τὸ λένε, ποῦ ἔβαλε ἀπ' ὅλα τὰ πουλιά ἀπὸ ἓνα πτερό καὶ παρου-σιάστηκε ἀντίκρου στὸν Δία.

— Ὁ ἄνθρωπος σοῦ εἶπε ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἠσθάνετο... ἐπειδὴ ὁ Θεὸς τὸν ἔκαμε ἄσχημον, ἔπρε-πε νὰ τὸν περιπαίξῃς; Αὐτὸ οὔτε εὐγενὲς οὔτε χρι-στιανικὸν ἦτο.

— Δὲν τὸν πείραξε ἐκεῖνον αὐτὸ, θεῖα μου, ἐπὶ τέλους ὅλοι ξέρουν πῶς ἐγὼ ἀγαπῶ τὴν μυθολο-γία καὶ τὴν ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν ἱστορίαν.

— Τότε λοιπὸν διατὶ θύμωσε.

— Ἐνα ὅμοιο γράμμα μὲ ὀλιγίστας παραλλαγὰς ἔ-γραψε καὶ στὴ Μαρίκα Λάμπρου, προσθέτων «νὰ μὴ μοῦ πῆ τίποτε γιὰτὶ ζηλεύω φοβερὰ».

Ὅταν λοιπὸν τοῦ εἶπα πῶς θὰ συγκατένευα ἂν μοῦ ἔστειλε τὸ ἄλλο γράμμα πὸν ἦτο τραγικώτερο... θύμωσε, ἔγεινε ἔξω φρενῶν καὶ ἤρχισε νὰ ὑβρίζῃ. Αὐτὸ δὲν τὸ περίμενα. . .

Ὅλοι ἐγέλασαν χωρὶς ἡ ἀγαθὴ οἰκοδέσποινα νὰ κατορθώσῃ νὰ μειδιάσῃ. Ἐκείνη δὲν ἠθέλε νὰ πι-κράνῃ κανένα καὶ τὸ ἐπεισόδιον τοῦ Θερσίτου τὴν ἐφαρμάκωνε. Ἐσκέπτετο ὅτι ὅλοι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι

γελοῦν τώρα, αὔριον θὰ σχολιάσουν τὸ ἐπεισόδιον καὶ τὸ ὄνομα τῆς ἀγαπητῆς ἀνεψιάς Αἰμιλίας θὰ διεσύρετο.

Μιὰ βραδιὰ καλοκαιρινὴ εἰς τὸ ἐξοχικὸ σπίτι τῆς κ. Μαργαρίτου, εἰς Φενέρ-μαπατσῆ, ἦσαν μαζεμένοι πολλοὶ καὶ πολλαὶ καὶ διασκεδάζαν.

Ἡ Αἰμιλία ἐστηρίζετο στὸν βραχίονα τοῦ μνηστῆ-ρος της, πολὺ χαριτωμένου νέου.

Ἐξαφνὰ ὅλοι ἀφῆκαν φωνὴν ἐκπλήξεως, ἀπὸ τὰς κικκλίδας τοῦ κήπου, εἶδον τὴν δυσειδῆ κεφαλὴν τοῦ κ. Δημητρίου Θερσίτου, ὁ ὁποῖος ἐχαιρέτιζε μειδιῶν.

— Ὡς εὖ παρέστητε, εἶπεν ἡ Αἰμιλία.

— Καλῶς ὄρισάτε, εἶπον ὅλοι καὶ ὄλοι.

— Καὶ πότε ἦλθατε.

— Ἦλθα μὲ τὸ Ρωσικὸν «Τσιχατσέφ».

Ἦλθε καὶ ἡ οἰκοδέσποινα καὶ ἡ ὑποδοχὴ ὑπῆρ-ξεν ἐγκάρδιος.

Ἀφοῦ εἶπον πολλὰ περὶ Ρωσίας, περὶ χωρικοῦν περὶ ἐθίμων, ἡ κ. Μαργαρίτου ἐνόμισε καλὸν νὰ εἶπῃ.

— Πιστεύω νὰ μὰς φέρετε καὶ τὴν κ. Θερσίτου. Θὰ τὴν κατατάξωμεν μεταξὺ τῶν φίλων μας πολὺ εὐχαρίστως.

— Αὐτὸ, ἀγαπητὴ κυρία Μαργαρίτου, εἶναι λιγά-κι δύσκολον.

— Διατί;

— Ἀπλούστατα, διότι δὲν ὑπάρχει κυρία Θερσίτου.

— Μὰ νομίζω. . .

— Κ' ἐγὼ ἐνόμιζα, ἀλλὰ ἡμεῖς, κυρία Μαργαρί-του, εἴμεθα πολῖται ἄνθρωποι, δηλ. τίμοι, καὶ ὄχι χρυσολάτραι. Εἶναι ἡ ἀλήθεια ὅτι ἡ νέα ἦτο ὥραι-οτάτη, πλουσιωτάτη καὶ εἶχε τὴν λεγομένην ὑψηλὴν ἀνατροφὴν, ἀλλὰ. . .

— Τί ἀλλὰ. . . αὐτὰ ὁποῖος τὰ εὖρη πρέπει νὰ κάμῃ ἐκατὸ μετάνοιαις, εἶπεν ἡ ἀμειλικτος Αἰμιλία.

— Αὐτὰ δὲν εἶνε γιὰ μὰς. Εἶναι περιττὸν νὰ σὰς εἶπω ὅτι ἡ ὑποδοχὴ, τὴν ὁποῖαν μοῦ ἔκαμαν ἦτο ὑποδοχὴ βεβαίου μελλονύμφου· ἡ κόρη μὲ ἠρώτα διὰ τὴν πατρίδα μου καὶ μὲ χίλια μέσα μ' ἔδιδε νὰ ἐννοήσω τὴν συμπάθειάν της. . . Ἀλλὰ. . . σὰς εἶπα εἴμεθα πολῖται καὶ δὲν γεμίζει τὸ μάτι μας ἀπ'

αὐτὰ. Εὐτυχῶς ἡ πόλις μας διετήρησε τὸν οἰκογε-νειακὸν βίον σεμνὸν καὶ αὐστηρὸν.

Εἰς μιὰν ἐσπερίδα, πρὸς τιμὴν μου, μάνα καὶ κόρη σοῦ εἶχαν ἓνα ἐλεύθερο μὲ τοὺς ἀξιωματικούς!! ἤκουσα νὰ ψιθυρίζουν καὶ κατὶ γιὰ τὴν μάνα. . . καὶ εἶπα εἰς τὸν θεῖον μου. . .

Θεῖε, ἐμεῖς εἴμεθα πολῖται, δηλ. τίμοι ἄνθρωποι. . . δὲν μπορῶ νὰ πάρω τέτοιας μάνας κόρη γιὰ γυναῖ-κα μου.

Ἀμέσως χωρὶς νὰ τοὺς ἀποχαιρετήσω ἀνεχώρησα.

Ἐμαθα ὅτι ἡ κόρη ἠσθένεσε. . .

— Αὐτὸ εἶναι φοβερόν. . . τώρα ἂν ἡ κόρη αὐτὴ ἀποθάνῃ τὸ κρῖμα στὸ λαμό σας. . .

— Ἐχετε δίκαιον, ἀλλὰ κανεὶς δὲν θὰ μὲ κατη-γορήσῃ ὅτι ὁ Δημήτριος Θερσίτης ἐθυσίασε τὰς οἰκογενειακάς του πεποιθήσεις «περὶ τιμῆς» εἰς τὸ κάλλος καὶ τὸν πλοῦτον.

Ο κ. Θερσίτης διηγήθη ὅτι καὶ μιὰ Ρωσὶς ἐρω-τοκτυπήθηκε καὶ μιὰ βλαχοπούλα στὸ βαπόρι καὶ ἄλλα πολλά.

Τὸ πρῶτὸ ἀνεχώρησε πολὺ εὐχαριστημένος δι' ὅσα εἶπε καὶ πολὺ ἱκανοποιημένος διὰ τὸ πρόσωπον τὸ ὁποῖον ἔπαιξε.

— Σὰς ἦλθε ὁ Θερσίτης; σὰς ἔκοψε παλάβραις; χὰ χὰ χὰ. . . ἔπαθε ἓνα μασκαράκι στὴ Ρωσία.

— Λέγε, λέγε, Ἀγγελε, εἶπεν ἡ Αἰμιλία σύρουσα τὸν ἀδελφόν της πρὸς τὴν οἰκίαν.

— Αὐτὸς ὁ καλὸς σας φωτογραφήθηκε καὶ πλή-ρωσε τὸ φωτογράφο νὰ τὸν κολακεύσῃ ὅσῳ μπορεῖ. Ἐστειλε λοιπὸν τὸ Θερσίτη τοῦ φωτογράφου στὴ Ρωσία νὰ τοῦ βροῦνε νύφη. Τοῦ ἠύρανε ἓνα κορί-τσι καὶ ὁ Πανσανίας δὲν χάνει καιρὸν καὶ πηγαίνει. Τὸ κορίτσι ἄμα τὸν εἶδε ἔπαθε ἑπτὰ λογιῶν πα-ροξυσμὸ, ἄμα τὸν ἤκουσε νὰ λέγῃ πῶς στὴν Πόλι ὄλες ἦτανε ἐρωτοκτυπημένες μαζὴ του, τὸ ἔπιασε χολέρα καὶ ὁ Θερσίτης πῆρε τὸ καπέλο του καὶ ἦρθε στὴν πόλι.

— Χὰ χὰ χὰ. . . ὁ καῦμένος. . .

— Τώρα ἂς πιάσῃ μὲ τὴ σειρὰ τὰς μεγαλοπόλεις καὶ ὕστερα ἂς ξεπέσῃ καὶ στὰ χωριὰ ἴσως κατορ-θώσῃ τίποτε, εἶπεν ἡ Αἰμιλία.

† Ἀλεξάνδρα Παπαδοπούλου.

ΙΔΙΚΑ ΜΑΣ ΚΑΙ ΞΕΝΑ

Η ΦΟΙΝΙΚΙΑ

Ο κ. Λέαντρος Παλαμᾶς τύπωσε σὲ τεῦχος, σχῆμα μεγάλο, μιὰ ἀναλυτικὴ μελέτη του, πὸν τὴ διάβασε στὶς 16 τοῦ Φλεβάρη στὴ Φοιτικὴ Συντροφία, γιὰ τὸ γνωστὸ ἔργο τοῦ κ. Κωστῆ Παλαμᾶ, τὴ «Φοινικία». Ἀπὸ τὴ μελέτη αὐτὴ, γραμμὴν μὲ πολλὴ κριτικὴτητα παίρνομε τὸ παρακά-τω κομμάτι, πὸν ἐξηγεῖ τὸ συμβολισμὸ τῆς «Φοινικίας».

«Ο Γάλλος κριτικὸς Βρυνέτιερ ὠρίσε τὸ ποιητικὸ σύμβολο ἔτσι: Τὸ ποιητικὸ σύμβολο εἶναι ὁ πλαστικὸς εἰκονικός μῦθος, γεμᾶτος ἀπὸ κίνηση καὶ χρῶμα, ἐμψυχωμένος ἀπὸ τὴν ἴδια του τὴν ὑπαρξή, μπορώντας στὴν ἀνάγκη ν' ἀρ-κέσῃ στὸν ἴδιο του ἑαυτὸ, νὰ ὀργανωθῇ καὶ νὰ ζετυλιγῇ, μῦθος ὅμως πὸν βρῖσκειται σ' ἀέριαν ἀνταπόκριση μὲ τὸ αἶσθημα καὶ τὴν ἰδέα πὸν κλείνει». Τὸν ὄρισμὸ αὐτὸ μπο-

ροίμε να μεταχειριστούμε εξαιρετα για το συμβολισμό της Φοινικιάς, φτάνει ν' αλλάξουμε το επίρρημα *πλαστικά* με το επίρρημα *μουσικά*, κ' έτσι να πούμε: «Ποιητικό σύμβολο είναι ο μουσικά εικονικός μύθος κτλ.» 'Ο εικονικός μύθος βρίσκεται στο Ιστορικό του περιβολίου, των λουλουδιών και του δέντρου· ανταποκρίνεται άκέρια με την ιδέα που περιλαμβάνει, ή όρθότερα με τις ιδέες που περιλαμβάνει, γιατί το ποίημα, καθώς είπα παραπάνω, είναι ανθητικό κ' ο συμβολισμός του διαλός. 'Ο πρώτος συμβολισμός, περιορισμένος αυτός, είναι καθαρά ανθρώπινος: συμβολίζει τον άνθρωπο που ξημερώνεται στη ζωή, που ανοίγει τα μάτια του έκστατικά προς τη δημιουργία, που νοιώθει μέσα του τον πόνο και τον πόθο, στη' αρχή άμορφα, γενικά κ' άόριστα, ύστερα όμως έντοπιομένα κάπου κ' έμφυχομένον από κάτω, ύστερα, σαν εύρη κάποιον άλλο γήινο πλάσμα κ' άφοσιωθή σ' αυτό, ποιδώντας το ανθρώπινο συντρόφεμα του. 'Ο πρώτος αυτός συμβολισμός, περιορίζεται στην καθάρια ανθρώπινη άγάπη, στον έρωτα. 'Ο συμβολισμός πλάτνεται κ' ύφόνεται, γίνεται μεταφυσικός κ' ύπονοητικότερος και ξετυλίγεται στη δεύτερη ιδέα που εκφράζει ο μύθος. Κ' έτσι φτάνουμε στο φανέρωμα του δεύτερου συμβολισμού όπου η πρώτη ανθρώπινη άγάπη, ποιομένη από το μεταφυσικό τ' όνειρο, μεταμορφώνεται στην κοσμική άγάπη: ο άνθρωπος τώρα γίνεται ο ένας άνθρωπος, ο διαλεγτός κ' ο άτογνόστης, με το αίσιγμα και τη συγκίνηση τονημένα από τη διάνοια και την ιδέα, που μπορεί από τριγύρω του να συμπεραίνει νόμους και να βγάλη ρυθμούς, φτάνοντας με τον τρόπο αυτό το άνωτερο φανέρωμα της επίγειας ζωής. Κ' έτσι στο έργο του Παλαμά, ο κήπος που μέσα σ' αυτόν άνθιζον η Φοινικιά και τα γαλανά λουλούδια, μεταμορφώνεται στο νοερό θερμοκήπιο που βλασταίνουν οι στοχασμοί κ' άνθιζονε τα όνειροπολήματα του ίδιου ποιητή. 'Η «Φοινικιά» είναι το μεταφυσικό τραγούδι του φυσικού κόσμου».

Η ΠΑΡΙΖΙΝΑ

'Ο «Εσπερινός Ταχυδρόμος» του Μιλάνου γράφει πως ο Δανουίτος και ο Μασκιάνη θά συνεργαστούν σενα δράμα με τον τίτλο *Παριζίνα*, που θά είναι σημαντικό γεγονός στη λυρική Ιταλική ιστορία. Το δράμα αυτό θά παιχθή στην Όπερα του Παρισιού και στη Σκάλα του Μιλάνου τον ίδιο καιρό. Κατά τον ίδιο το Δανουίτο η ύπόθεση είναι η εξής. 'Ο Ούγος δ' Έστε γυμνάζεται με το τόξο με δημήλικους του στον κήπο. Έξασφα έρχεται η Παριζίνα. Την ακολουθούνε γυναικες με μουσικά όργανα. 'Η πρώτη πράξη είναι προετοιμαστική. 'Η δεύτερη πράξη γίνεται στο σπίτι του Λορέτο όπου η Παριζίνα συνοδευόμενη από τον Ούγο με τη συγκατάθεση του πατέρα του, που ήθελε να συμβιβάζει έτσι τη μητριά με τον πρόγονο της. 'Η σκηνή παρασταίνει βρομό με το άγαλμα της Παναγίας. Στο βάθος φαίνεται δάσος από άγριοδάρνες και το Άδριατικό πέλαγος. 'Η άρχη της πράξης αυτής είναι όλο ήρωική κίνηση. Γίνεται μια έφοδος για να πάρουν το βρομό. 'Υστερα, από την πολεμική σκηνή ακολουθεί ένα έρωτικό νουέτο της Παριζίνας και του Ούγου. 'Η τρίτη πράξη γίνεται στα δώματα της Παριζίνας, που διαβάει το μυθιστόρημα του Τριστάνου και έχει κοντά της μια άρπα. Τραγουδεί κατόπι και περιμένει τον Ούγο. Έρχεται ο Ούγος και γίνεται μια φλογερή έρωτική σκηνή. Έξασφα όμως χτυπά ή πόρτα, είναι ο Νικόλαος, ο πατέρας του Ούγου και σύζυγος της Παριζίνας. Κρούεται ο Ούγος πίσω από ένα σκέπασμα της καριόλας. 'Ο Νικόλαος έρευνά κρατά γυμνό το σπαθί του, είναι έτοιμος να τρυπήσει το σκέπασμα, που πίσω του εΐτανε ο Ούγος, άλλ' η Παριζίνα τρομαγμένη τότε συγκαταεί: «Είμαι ο Ούγος, του λεί, ο γιός σου». 'Ο πατέρας σηκώνει το σκέπασμα και τότε βλέπει 'Ο Ούγος εΐτανε κατακίτρινος και αιωπούσε. Στην τρομερά αυτή σκηνή η Παριζίνα δικαιολογεί τον άγαπητικό της: «Εγώ, εγώ φταίω. Έγώ τον παρίσχυα, τον ανάγκασα. Έμένα μόνο τιμώρησε!» 'Ο Ούγος άφινει τη σιωπή και λέγει: «Δέν είναι αλήθεια. Έγώ είμαι ο ένοχος». Και κατηγορεί τον έαυτό του. Και οι δύο άγαπημένοι φαίνονται να θέλουν το θάνατο και ο θάνατος τους έρχεται. 'Οδηγήθηκαν στη φυλακή του πύργου της Φερράρας, που τους περιέμενε το σκληρό το μαρτύριο.

ΔΥΟ ΛΟΓΙΑ ΣΤΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Στο τελευταίο τεύχος των «Γραμμάτων» της 'Αλεξάντρας διαβάζουμε ένα άρθρο με έπογραφή Ζ. που σ' αυτό επικρίνεται ο κ. Ν. Σαντοριναίος, για το άρθρο που δημοσίευσε με τον τίτλο *Λαγγοποιητική Σχολή* στο 14 αριθμό των «Χρονικών». Ούτε για το άρθρο του κ. Ν. Σαντοριναίου έχουμε να πούμε τίποτα ούτε για την επίκριση του Ζ. Κ' οι δύο τους *ήλικιαν έχουσιν* και άς λύσουν τους λογαριασμούς τους, άν έχουνε λογαριασμούς, άπως θέλουν. Έμεις όμως θά πούμε δυό λόγια για μια σημείωση, που βλέπουμε κάτω από την επίκριση του Ζ. και που κάπως ενδιαφέρει και μας. 'Ο κ. Βουτιεριδης, διευθυντής των «Χρονικών» της 'Αθήνας, είχε γράψει ένα άρθρο στο περιοδικό του, που τρομερά έμοιαζε στις ιδέες με το άρθρο του κ. Ν. Σαντοριναίου, που δημοσίευσαν τα «Χρονικά» της Πόλης στο 14 φύλλο τους, γι' αυτό σκανδαλιστήκαμε κάπως και ξανατυπώσαμε το άρθρο του κ. Βουτιεριδη, όχι για να ύποστηρίξουμε τη γνώμη του κ. Ν. Σαντοριναίου, αλλά για να δείξουμε πως υπήρχανε δυό λόγοι που είχαν την ίδια ιδέα σενα ζήτημα. 'Ο Ζ. όμως των «Γραμμάτων» άφου ειρωνεύεται με τον π' «παριζιάνικο» τρόπο τον κ. Ν. Σαντοριναίο για τις γνώμες του και άκόμη για τη σύνταξη του, λέει σχετικά με το φύλλο μας: «Τά Χρονικά της 'Αθήνας συμπάτουν με τά Χρονικά της Πόλης. Δέν ξέρουμε η σύμπτωση αυτή άν τιμά τά Χρονικά της Πόλης; όχι, ένα πράμα όμως ξέρουμε, μια και που ο Ζ. ζητάει άκρίβειες από τον κ. Ν. Σαντοριναίο, πως το να γραφή ένα άρθρο στα Χρονικά της 'Αθήνας από τον κ. Βουτιεριδη με την τάδε ιδέα και να γραφή ένα άλλο άρθρο με την ίδια ιδέα από τον κ. Ν. Σαντοριναίο στα Χρονικά της Πόλης, δέ θά πη πως τά δύο αυτά περιοδικά συμπάτουν, αλλά πως συμπάτουν οι γνώμες των δύο; Τά Χρονικά Αλλά ο κ. Ζ. είχε μια σκέψη όταν έγραψε: θρογαφών της 'Αθήνας συμπάτουν με τά Χρονικά της Πόλης. Ποιά εΐταν η σκέψη αυτή; Βέβαια η άτυχη αυτή σκέψη βγαίνει από μια βαθύτερη σκέψη, που φτυρώνει σε κάθε έρωτικό και φαντασιόπληχτου Ρωμού το κεφάλαι και τη δυναμώνει το καλό χαρτί και ο καλλιτεχνικός τύπος των «Γραμμάτων». Τίποτα άλλο.

Γι' άπόκριση στα όσα έγραψε ο Ζ. στα «Γράμματα» ο κ. Ν. Σαντοριναίος μας έστειλε το εξής άρθράκι. Για το άρθράκι αυτό δέν παίρνουμε καμιά εϋθύνη.

ΑΜΑ ΩΡΙΜΑΣΣΕΙ ΤΟ ΜΥΑΛΟ ΤΟΥ Κ. ΖΗΤΑ

Στον κ. Ζ... που με τση κακοβουλία ζουτσουρεύοντας ξαναδημοσίεψε στα «Γράμματα» (Τεύχ. II) άκρες μέσες από ότι δημοσίεψα στα «Χρονικά» (Τομ. Γ. 'Αρ. 14) με τον τίτλο «Νεο-λαγγο-ποιητική Σχολή» και με άλλο τόσο κακόψυχο άπόφαμο παιδιακίσιον έγωισμό το γλειύσε σά να λέμε, θ' άπαντήσω άξιοδραστα ύμα γενει εικοσιπέντε χρονά, γιατί με τον τρόπο και το ύφος που εκφράζεται τονε φαντάζομαι έναν τύπο «γλυκοειδή» από κείνους τους νεαρούς που βλέποντας με το μεγεθυντικό φακό της *αγοράδας του μυαλού τους* τον έαυτό τους, μιλάνε σε προστατευτικό ύφος για όλα τά σύγχρονα (actualités), θαυμάζοντας άποκλειστικά το μεγαλύτερο γεγονός της έποχής μας γ' αυτούς, την ύπαρξη τους, και άπορώντας πως ύπάρχουν θνητοι που δέν έπληραν είδηση το δαιμόνιον (genie) τους

'Αν τυχόν ο κ. Ζ. είναι πύ 25 χρονά τότε τότε λυπούμαι που άργησε νά βγάλει τον φρονιμίτη, και χαίρομαι πολύ που θά γλυτώσω από τον κόπο ν' άπαντήσω.

'Αν μου κάνει τη χάρη να μου χαρίσει τ' όνοματάκι του θά τονε συστήνω πρόθυμα παντού που θάχουνε ανάγκη από συνταχικό και όρθόπειτα.

Νίκος Σαντοριναίος

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ **A. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ**

Τύποις **P. ΣΑΚΑΦΙΑΝ**